Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 582 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1885 (Ն. Տ.) 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1885 — 15 ՐԷՊԻ ԻԼ ԷՎՎԷԼ 1303

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՐԾԻՒՆՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY
Karakeuy, Déirmèn han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԳՈՒԱՂԱԹԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահկան արժէք	200
» »	Վեցամսեայ	» »	100
» »	Եռամսեայ	» »	50
Գաւառաց »	եւ տերկան		
թղթատարով	տարեկան	»	240
Գաւառաց համար եւ տերկան			
թղթատարով	վեցամսեայ	» »	126
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանք	50
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց Ճանչուս ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։
Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն կա չարուիր։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՆԵԼ ԿԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ
ԻՍԳԸԲՆ ԷՃԷՆՍԻ
Գարշակալաթիան Խանի, Գալաթա-էյոյ, Տէյրմէն-խան

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՇԱԲԱԹ, 7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՎԻՃԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

(Սրանոթոյի Խրագր. յօրուածէն, 12 դեկտ.)

— Պալքանեան տագնապին թերեւս ամենէն զարմանալի արդիւնքն եղաւ ցոյց տալ թէ ո՛ր աստիճան վերակաղմեալ են Թուրքիոյ ներքին ոյժերն։ Եօթն տարի առաջ, Թուրքիա բոլորովին չնախապատրաստած կը թուէր։ Իւր բանակը աղետալի պարտութեանց մատնուած էին։ Ռուսք հաշտութեան պայմանները դրած էին ի դրուստ Կ. Պոլսոյ։ Թուրքիա հարուստ բազմաթիւ գաւառներէ զրկուած էր, և դատապարտուած էր վճարելու պատերազմական տուգանք մը, որ իւր նիւթական կարողութենէ վեր է։ Նաեւ, Պերլինի դաշնագիրը խստիւ գործադրուած էր յամենայնի որ աննպաստ էր Թուրքիոյ, մինչ անտես առնուած էին ամէն տրամադրութիւնք որք նպաստաւոր էին նմա։ Բարեկամք և թշնամիք հաւատարակս կը խոստանային թէ Թուրքիոյ գոյութիւնն իսկ լրկ թեղուութենէ մը կախում ունէր։ Թէ ժողովրդային առաջին շարժմամբ մը ի Պալքանեան Թերակղզոյ՝ պիտի իրագործուէր Պ. Կլատստոնի հանրածանօթ հակաթուրք ծրագիրը, գէթ Եւրոպական մասին մէջ։ Արեւելեան Բումէլիի մէջ յեղափոխութեան ծագումն իսկզբան կը թուէր հաստատել այս ընդհանուր կարծիք։ Բ. Դուռը կը նայէր անզօր, մինչ իւր Կուսակալ կ'արտաքսուէր Արեւելեան Բումէլիէն, և նահանգը կը միացուէր Պուլկարիոյ հետ։ Բանական զօրք չի կար ո՛չ ի Կ. Պոլիս ո՛չ ի Մակեդոնիա առ ի գրաւել զԱրեւելեան Բումէլի, և Բ. Դուռը պատեհ առիթը ձեռքէ հանեց բան մը չըրած։

«Եւ ահա՛ յանկարծ, նախարարական փոփոխման մը վրայ, Բ. Դուռն արտասովոր կորով մը սկսաւ ցուցնել։ Պահեստք կոչուեցան ի զէն Տէրութեան ամէն կողմերէն, և հրաւէրին պատասխանեցին՝ եթէ ոչ եռանդեամբ՝ գէթ հաւատարմական փութաջանութեամբ մը որ սիրալի է։ Զէնք, ռազմամթերք և հագուստք հայթայթեցան։ Շգենաւեր վարձեցան զանոնք փոխադրելու Եւրոպական գաւառներն, և արտասովոր արագութեամբ յառաջդուեցան զօրքերք։ Միայն Սելանիկի նաւահանգիստն աւելի քան 70,000 զօրք հանուեցան արդէն։ Կ. Պոլսոյ պահապան զօրաց վրայ ըստուար յաւելումներ եղան։ Ալպանիոյ մէջ բաւական զօրք կայ լեռնարնակ ցեղերը զսպելու։ բանակ մը կայ հելլենական սահմանաց վրայ, որ բանական կը համարուի ջախջախելու յունական բանակն։ և Արեւելեան Բումէլիի սահմանաց վրայ կայ ուրիշ մեծագոյն բանակ մը։ Նաւատորմն ևս կը յարդարուի և պատերազմի կը պատրաստուի, և Տէրութեան պաշտպանութեան միջոցներն ամենուրեք զգեցիկ վիճակի մը մէջ կը դրուին։

«Թէ ի՛նչ կը նշանակէ այս ամենայն՝ լաւագոյնս պիտի հասկցուի եթէ յիշենք քանի մը հատուածներ արդի պատմութենէն։ Իբր երկու ամիս առաջ պատահեցաւ Արեւելեան Բումէլիի յեղափոխութիւնն, և աւելի քան երկու ամիս պէտք եղած էր Լոր Պիքոնսֆիլտի կառավարութեան՝ Ռուսիոյ դէմ պատերազմի հաւանականութեան պատճառաւ եօթանասուն հազար զօրք պատրաստելու։ Առ այս կենայ պատասխանուիլ թէ Անգլիա պատերազմի անպատրաստ է միշտ, և թէ նորա օրինակն ոչինչ կ'ապացուցանէ։ Բայց երբ Նաբուլէոն Գ. պատերազմ հրատարակեց Բրուսիոյ դէմ, և Ռէն գետէն անցնելու պատրաստուեցաւ, չկրցաւ նորնչափ զօրք հանել ի սկզբան, որչափ Բ. Դուռն այսօր զինուց ներքեւ ունի։ Երբ հանգուցեալ Զարը կը պատրաստուէր ռուսօ-թուրք պատերազմին, աշնան մէջ սկսած էր զինել իւր բանակ, և սակայն ի Բլենիա չկրցաւ 300,000 զօրք ճակատեցնել, և իւր զօրքերը կատարեալ պարտութենէ մը փրկեցան միայն օգնութեամբ Ռումանաց։ Բաղդատմամբ այս օրինակաց հետ, Թուրքիոյ զինուորական ոյժերուն պատրաստութիւնը չատ աւելի նպաստաւոր երեւոյթ մը կ'ընծայէ։

«Բայց, թէև զարմանալի է գըտնել Թուրքիոյ զինուորական կազմակերպութիւնն այսչափ լաւ, և իւր բանակին հաւատարմութիւնն այսչափ անվթար, ևս առաւել զարմանալի է տեսնել որ օսմ. կառավարութիւնը դրամական միջոցներ ունի այնպիսի ահագին ոյժ մը համախմբելու համար։ Մեր վերջերս փորձով տեսանք վերստին թէ զինուորական պատրաստութիւնը ո՛րչափ բազմաթանձր են։ Թէև անցեալ գարնան զինուոր մը չզրկեցինք ի Հնդկաստան, ո՛չ ալ փաշտ մը աւելցուցինք մեր բանակին վրայ, գիտենք թէ միլիոնաւոր ոսկիներ ծախք եղան ի պատրաստութիւն պատերազմի։ Բայց ահա՛ Թուրք կառավարութիւնն իւր պահեստներ ի զէն կոչեց իւր ընդարձակ Տէրութեան ամէն կողմերէն։ իւր Եւրոպական սահմաններ փոխադրեց զանոնք։ բազմաթիւ փոխադրանաւեր վարձեց։ ռազմամթերք համախմբեց, և վերանորոգեց իւր նաւատորմ։ սակայն փութաութիւնն չբրաւ։ Արդարև, Իզմիրի և Բասապայի երկաթուղւոյն ընկերութեան հետ կրգադրութեամբ մը, կէս միլիոն անգլ. ոսկի ստացաւ, և փոխառութեան համար բանակցութիւններ ըսկսաւ թէ Օսմ. Պանքային և թէ Պ. Հիրշի հետ։ բայց թէ՛ Պանքային և թէ՛ Պ. Հիրշի պայմաններն մերժեց իբրև չատ ծանր։ Եթէ Թուրք կառավարութիւնը դրամի համար չատ նեղ մնացած լինէր, կ'ընդունէր փոխառութեան ամէն պայման, որչափ ևս ծանր։ Ուրեմն, Պեռական Պանքային փոխ չառնելու, կամ Արեւելեան երկաթուղեաց մասին Պ. Հիրշի պայմանները չընդունելու համար Բ. Դրան նախարարաց խորհրդոյն որոշումն ապացոյց է թէ օսմ. կառավարութիւնը. գէթ առ այժմ, ոտիպոդական պէտք չունի դրամի։ Ահա՝ այս վիճակ առաւել անակնկալ է քան ցոյց տրուած զինուորական ոյժը։ Տասն տարի առաջ Թուրքիա դադրեցուց իւր պարտուց վճարումն, և Ռուսիոյ պատերազմին ազէտներէն ետքը միայն բանակցութեան մտաւ իւր պարտատերց հետ, և իրաւախոհութեան մը յանդեցաւ։ Թուրքիոյ վարկը բնականապէս փճացաւ՝ վճարման դադարման, պատերազմին ազէտից և դաւառներու կորստեան պատճառաւ։ Բայց օսմ. կառավարութիւնը շարունակեց վճարել որոշուած զեղչեալ տոկոսն, որ տարեկան երկու միլիոն ոսկիէ աւելի դուրս մ'է։ չդպաւ իւր եկամտից այս յաւելեալ մասին, թէեւ վերոյիշեալ զինուորական ծանր ծախուց ներքև մնաց։ և մի և նոյն ժամանակ, որպէս ըսինք, կէս միլիոն ոսկիէն աւելի փոխ չառաւ։ Անտարակոյս պարտք ըրած է։ իւր երերուն պարտուց քանակութիւնն աւելցած է։ Բանակին պիտոյից հայթայթիչներուն հետ իւր պայմանագրութիւնը այն հակացողութեամբ կնքուած են հարկաւ թէ վճարմունք կանխիկ չպիտի լինին։ Հաւանօրէն զօրաց թոշակներն ալ չեն վճարուած, և գուցէ զօրաց փոխադրման ծախուց համար ցարդ խոստումներ միայն տրուած լինին։ Բայց ի հաշիւ առնլով հանդերձ զայս ամենայն, անժխտելի իրողութիւն մ'է թէ, ո՛ և է կերպիւ Թուրքիա ունի եկամտի առաւելութիւն մը, որում ի հարկին կրնայ դիմել՝ զինուորական մեծաքանակ ծախքեր հայթայթելու համար։ Ա.յդ աւելորդ եկամտէ զատ ունի պարտատերց յատկացուած տարեվճարումի չի դպչիր, և իւրերոյ, ուրիշ աղբիւրներ ալ ունի, որպէս երկաթուղիներ, հանքեր, այլովքն հանդերձ, զորքս երաշխաւորութիւն տալով կրնայ մեծ գումարներ փոխ առնուլ։ կը հետեւի թէ, եղծտական պաշտօնատան մէջ գործածուած գերմանացի պաշտօնատարաց բարեկարգութիւնք ընդհանրապէս ենթադրուածէն լաւագոյն արդիւնքներ տուած են։ Աչքի զարնող մեծ բարենորոգմունք չեն մտածուած։ Ցաւանորդք կը հաւաքուին դեռ ամենէն նախնական և ամենէն բազմաձև ձեւովն, և տրոց մասին ո՛և է բարւոքում տեղի չէ ունեցած իրապէս։ Թէև տրոց հաւաքման դրութիւն լուռի է միշտ, կ'երեւի թէ ինչ որ տերութեան արկղերուն մէջ կը մնանէ՝ առաջուընէ աւելի խնամով կը պահուի, և հետեւապէս, եկամուտք, եթէ առաջուընէ քիչ են, բայց առաջուընէ աւելի գործ մը կատարելու կը բաւեն։

«Զինուորական և դրամական զօրութիւնը զոր այսպէս ի հանդէս կը բերէ Թուրքիա՝ կ'ապացուցանէ թէ նա տակաւին կարեւոր տարր մ'է Արեւելեան խնդրոյն վերաբերողաւոն կարգադրութեան մէջ։ Լաւ զօրավարութեամբ հզօր հակառակորդ մը պիտի լինի Ռուսիոյ, և իրեն դրամ և փորձ զինուորականներ տալու կարող տերութեան մը հետ դաշնակցելով, կրնայ վճռական դեր մը կատարել։ Վերջին պատերազմին մէջ ընկճեցաւ դլխուն բարձ ևս ի չգոյէ կարող սպայից։ Առիթներ եղան որ ձեռնհաս հրամատար մը կրնար պատերազմին բովանդակ ընթացքն լեղաշրջիլ։ Այլ պատճառ ունինք հաստատելու թէ Թուրքիոյ այժմեան սպայք լաւագոյնս կրթեալ են և աւելի ձեռնհասքան իրենց նախորդներ։ Թուրք զինուորին համբերատար դիմադրութիւնն և յամառ քաջութիւնը մեծապէս կը փոխարինեն իւր հրամատարաց ապիկարութիւնը։ Վերջին երկու ամսոց դէպքերն անվիճելի կերպիւ կ'ապացուցանեն թէ Արեւելեան խնդրոյն լուծման մէջ Թուրքիա ո՛չ միայն ի հաշիւ պէտք է առնուի, այլ նաեւ կարեւոր դեր մը ունի կատարելու։ Թուրք կառավարութիւնը կը գործէ՝ իւր ձայնը վճռական վայրկենին մէջ լսելի ընել տալու հաստատ որոշմամբ։

Զայս կ'ապացուցանեն ո՛չ միայն իւր պատրաստութիւնք, այլ նաեւ իւր ցուցած [illegible]։ Ո՛չ Ռուսիոյ սոսիպման անսաց, ո՛չ ալ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ քաջալերմանց։ Զանսաց նաեւ հպատակ նահանգի մը մէջ իւր իշխանութիւնը վերահաստատելու բնական բաղձանքին, և ո՛չ Պալքանները դրաւեց, ո՛չ ալ Արեւելեան Բումէլիի միջամտութիւն փորձեց։ Նաեւ, Սերպիոյ գործողութիւնը չնիտեց պատերազմի պատճառ մը։ Չփորձեց արգելել զԱլեքսանդր Իշխանն յառաջ վարելէ իւր յաջողութիւններ։ Վերջապէս, Ցունաստանի հետ պատերազմ գրգռողքան մը չբերաւ, և վերջնագիր չղրկեց։ Բ. Դուռը կը պատրաստուի այն համոզմամբ թէ տակաւին մեծագոյն դէպքեր ծագելու են, և ի պահանջել հարկին ամենայնի պատրաստ լինելու համար, ո՛չ մէկ բանի կը կապուի այժմէն։ Նա կարող պիտի լինի Պալքանեան աղդութեանց և անոնց ոյժ տուող Կայսրութեանց միոյն կամ միւսին հետ գործել միոյն կամ միւսին ընդդէմ, ինչպէս պահանջեն իւր շահերը, մինչ այժմէն ա՛նպիսի ցոյց մ'ըրաւ զօրութեան, որ անոնց ամենուն վրայ ևս պիտի ազդէ խորապէս։»

Կեռարիայէ կը գրուի առ Էյոբբէ թէ պահեստի զօրաց կոչումը ծանրապէս կը վնասէ երկրագործութեան և ընդհանուր տնտեսական կացութեան։ Աստուածրիչ դան է որ կը հեռանայ աշխատութեան դաշտէն։ «Ռուսօ-Թուրք պատերազմն պատերէն և խանութներէն կորցուց կորովի Թուրքաց մեծ մասը։ Նոյնպէս չատեր կորան, ա՛չ միայն պատերազմի մէջ, այլ նաև անբնական տառապանաց պատճառաւ։ Պերլինի Դաշնագրոյն կնքումէն տարիներ ետքն էր որ ողջ մնացողներէն վերջինները ժամներ էին իրենց քայքայուած բնակարաններն։ Այս 3–4 տարւոց մէջ բաւական վերանորոգեցին իրենց տուներ, արտեր և այգիներ, թիչ մը դուար ստացան, և մշակութիւնը շարունակեցին։ Այսպէս, Կապադովկիոյ նահանգին մէջ, մշակեալ հողերուն քանակութիւնն աճեցաւ։ Բայց ահա՛ նորէն պատերազմի ձայն կը լսուի, և վերածնող բարեկարգութիւնն յանկարծ կ'ընդհատի։ Դիտելի է որ երիտասարդներ չեն միայն որ զինուոր կը գրըուին, այլ նաև Բէյէֆ, այն է՝ ընտանեաց տեր անձինք, որոց հեռացումն աղեխարշ զրկանքներ կը պատճառէ։ Երիտասարդաց տարեկան զինուորագրութիւնն իրրեւ բնական վիճակ դարձած է։ Ուսանողք ազատ են անկէ, ցոյց տալով միայն թէ քիչ մը Դուրան կրնան կարդալ։ Հարստաց զաւակունք ի փոխարէն դրամ կը վճարեն, կամ իրենց տեղ ուրիշներ վարձելով կը զրկեն։ իսկ Մահմէտականաց տուար մասն իբրեւ անխուսափելի կ'ընդունի զայս ծառայութիւն։ Բայց Բէյէֆներուն և Իզբիէ-Ղներուն կոչումը բոլորովին տարբեր և աւելի ծանր դարձ մ'է։ Ոչնչանեաց օրապահիկն հայթայթող մարդիկն են, և յանկարծ տուներէն կը հանուին, թշուառութեան մատնելով կիներ ու զաւակներ։ Այսչափ ոսկերց և միանաց կորստան պատճառած ցնցումն Հայրենեաց մարմնոյն է յոյժ ստուերկ և աղետալի։ Դործի մարդիկ արդէն կը դան զայս։ Առաջ քիչ գործ կար։ հիմակ աւելի քիչցաւ, և ապագայն մութ է։»

«Գիտէք թէ մի քանի տարիէ ի վեր յաւելում եղաւ տատանարդաց և կալուածական տրոց վրայ, արդիւնքն երկրագործութեան և կրթութեան յառաջդիմութեանց յատկացնելու համար։ Ընդունուած հիմնագիրն է՝ օսմ. բարձրագոյն նախակրթարաններ հաստատել, ուր յաճախեն թէ՛ Իսլամք և թէ՛ Բոյթք։ Մեր կուսակալ Սըրրի փաշա չատ հոգ կը տանի այս գործոյ, և ամեն ինչ կ'ընէ անոր իրականացման համար։ Էնկիւրիի, Կեսարիոյ և Եօզգատի մէջ ընդարձակ դպրոցներու շինութեան ձեռնարկած է։ Ամեն մէկուն համար 5,000 ոսկի ծախք կը հաշուի։ Էնկիւրիի դպրոցին շինութեան անչուշտ աւելի ծախք պիտի երթայ։ Ինչպէս Եօզգատի կառավարիչն ըսաւ ինձ, մեծագոյն դժուարութիւնը պիտի լինի գտնել աշակերտներ որք բարձրագոյն նախակրթարան մը մտնելու կարող լինին։ Մահմէտականաց մէջ կրթութեան բովանդակ դրութիւնն հիմնովին բարեկարգուելու կը կարօտի, ժողովրդական ոգիէն ու դրութենէն ի՛ դուրս ոգւոյն ու դրութեան վերածուելու համար, որպէս զի հասարակ նախակրթարաններէն ելնող աշակերտք յարմար լինին մտնելու բարձրագոյն նախակրթարան կամ միջնակարգ վարժարան մը։ Թուրքիոյ լուսամիտ մարդիկ կ'ըմբռնեն զայս, բայց ժողովուրդն յարեալ կը մնայ հին մեթոտներուն։»

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ՑԱՆԳԼԻԱ. 1870–84 տասն տարւոց միջոցին ժողովրդային նախակրթարանաց Անդլիոյ մէջ ըրած յառաջդիմութիւնը ցուցնող վիճակագրէ մը կը տեղեկանք թէ, յԱնգլիա և ի Վալէս կառավարական քննչաց այցելած դպրոցներուն թիւն էր՝ 1870ին՝ 8,281. իսկ 1884ին՝ 18,874. 1870ին տեղ (չէնք) կար պատրաստ միայն 1,878,584 աշակերտաց համար. իսկ 1884ին՝ դպրոցական չէնքերը կը բաւէին 4,826,738 աշակերտաց։ 1870ին, ցորեկեայ և գիշերօթիկ վարժարանաց կանոնաւորապէս ներկայ գտնուող աշակերտաց միջին թիւն էր 1,225,764. թիւ մը, որ 14 տարի յետոյ բարձրացած էր 3,273,114ի։ Սկոտիա ժողովրդային կրթութեան կողմէ քան զԱնգլիա և զՎալէս աւելի յառաջդէմ է։ 1884ին ունէր 3,131 դպրոցներ։ արձանագրեալ աշակերտք 587,945. կանոնաւորապէս ներկայ գըտնուողք, 448,242։

*

ԵՐԿՈՒ ԿՈՑՄՈՐԹԻՒՆՔ. Սոֆիայէ և Պելկրատէ քաշուած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ Ռուսիա և Աւստրիա որոշեր են որ եթէ սերպո-պուլկար պատերազմը վերսկսի՝ Ռուսիա գրաւէ զՊուլկարիա և Աւստրիա՝ զՍերպիա։ Այս մտօք պաշտօնական զեկուցում մը պիտի լիներ Միլան Թագաւորին և Ալեքսանդր Իշխանին. բայց չի գիտցուիր թէ եղա՞ծ է արդէն։ Ֆըրանսայի կառավարութիւնը կը հաւանի եղեր երկուց Կայսրութեանց սոյն անօրինութեան. իսկ Անգլիա կ'ընդդիմանայ եղեր։ Այսու ամենայնիւ, զինադադարին շարունակումն ապահովեալ է եղեր։

—=52=—

ԹԷՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՅՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՈՊԷ

ԶԻԿ–ԶԱԿ

ԿԱՄ

ԿԵՌ–ԲՈՒԹԱՄԱՏ

Թ.

Աղջիկը դուրս ելած է թերեւս։ Բայց զայն իբր թէ լաւ պահպանող հռչակաւոր ապաստեհին ո՛ր սառանային ծակն է։։։ Աբդիէօք գեռատի տիրուհին հե՛տը տարած է զայն։ Եթէ հետը տարեր է, չատ լաւ ըրած է, վասն զի այնպիսի գեղեցիկ աղջիկ մը պէտք չէ որ միայնակ պտրտի Փարիզի մէջ։

Քիչ մ'ալ յառաջ դնաց, և չդիտնալով ուստից պէտք էր ներս մտնել, որպէս զի լուրը դառնալ, որպէս զի զուրը գտնէր։

Բնաղդմամբ աջ կողմը դնաց և գտաւ դուռը։

—Բա՛բէ, ըսաւ ինքնիրեն, այս աղջիկ չատ անհոգ պէտք է լինի։։։ իւր բնակարանն այսպէս բաց թողով առաջին եկողին առջեւ։։։ իւր գլխուն եկած գժբաղդութիւնէն յետոյ։։։ յիրաւի տարօրինակ բան։։։

Նոյն միջոցին թուեցաւ իրեն թէ կը խօսակցէին առաջին դատիկոնին մէջ։

Ականջ դրաւ և վերջապէս երկու ձայն լսեց որոշակի, մին կնոջ և միւսը մարդու։

—Օ՜, ըսաւ, կ'երեւի թէ չատ անպատեհ ժամանակ եկայ։ Վերը խօսակցող պարոնը Ժիլիէնի հակառակորդը պէտք է լինի։։։ նախամեծար հակառակորդն։։։ որում քիչ մնացեր էր որ կինս պիտի հանդիպէր այն օրն ուր գժուեր էր այս աղջիկան հետ, և զոր որդիս չէ կրցած երբէք տեսնել։ Գործը մեր կարծածէն աւելի յաջողած կ'երեւի, որովհետեւ առանձնակի կը տեսակցին, և կ'սխսիր հաւատալ թէ մեր խեղճ Ժիլիէնն լաւ պիտի ընէ հրաժարիլ իւր բաղձանքէն։

Բայց սակայն կ'ուզեմ գիտնալ թէ ի՛նչպէս մարդ է այս թեկնածուն, և ուստի՛ եկած։

Եւ քաջաբար սանդուղէն վեր ելնել ըսկսաւ, կոչիներն ստահճաններուն զարնելով և հազալով որպէս զի լսեն։

Եւ լսեցին, վասն զի խօսակցութիւնն անմիջապէս դադրեցաւ, և տասնակամաձին վրայ քշուած թիլինթոռներու շռնդմը լսուեցաւ, որ ոտքի վրայ ելնելու նշան էր։

Գրեթէ իսկոյն երեւցաւ օրիորդ Մոնիսթրոլ, դուրսէն նոր վերադարձած կնոջ մը կերպարանքով, որ ժամանակ չէր ունեցեր փեղջերը գլխէն հանելու։

—Ես եմ, սիրելի՛ որդեակս, գոչեց հայր Ժէմոզաք։ Զէրք սպասէր իմ այցիս, հէ՛։

—Ո՛չ, տի՛ր, պատասխանեց Քամիլլ, առանց բնաւ շփոթութիւն ցուցնելու, բայց բարի եկաք, հազար բարի երբ և հաճիք գալ։

—Ուրեմն անհանդիստ չե՞մ ըներ զձեզ։։։ կը թուի ինձ սակայն թէ մինակ չէք։

—Ճշմարիտ է, բայց բարեբաղդ կը հարմարիմ զիս մէկը ներկայացնելով ձեզ, դեռ նոր եկաւ։

Ներս մտէք, տի՛ր, կ'աղաչեմ։

Ժէմոզաք կրկնել չտուաւ հրաւէրն։ Օրիորդ Մոնիսթրոլի ետեւէն դահլիճը մտաւ, և դէմ առ դէմ գտնուեցաւ պարոնի մը հետ, որ ոտքի վրայ կեցած էր, փեղջերն ի ձեռին, և որ յոյժ վայելչադէմ անձ մը թուեցաւ իրեն։

Տունը փակ չէր։ Թէ՛ դահլիճն և թէ՛ սենեակներն երկու ճակատէն պատուհաններ ունէին, և Պուլվար Վոլթէրի հակառակ կողման պատուհաններուն վանդակաժիզերը բաց լինելով, դահլիճը շատ լուսաւոր էր։

—Պ. Ժորժ տը Մընէսթրոյ, ըսաւ Քամիլլ, նախորդ այցելուն ցոյց տալով։

Ժիլիէնի հայրն, այս անունը լսելուն պէս, ընդոստ շարժում մ'ըրաւ, և պարոնին երեսը նայիլ սկսաւ, գրեթէ անբաղդաւոր ուշադրութեամբ մը։ Որդին բաւած էր իրեն թէ օրիորդ Մոնիսթրոլ երիտասարդ մը կ'ընդունէր, բայց անունը չէր ըսած, թէ և կատարեալ գիտէր, վասն զի Քամիլլ ծածկած չէր անկէ։

—Ներեցէք, պարո՛ն, ըսաւ առանց ժամանակ թողուլ Քամիլլի որ ամբողջացնէր ներկայացումը, դուք Ավէյրոնցի չէ՞ք։

—Այո՛, պարոն։։։ որո՞ւ հետ խօսելու պատիւն ունիմ։

—Ես եմ, սիրելի՛ պարոն Մընէսթրոյ։։։ Դարքնոցատէր էր Ավէյրոնի մէջ, և ընտիր երկաթ կը վաճառէր ինձ։ Ցոյժ պատուաւոր մարդ մ'էր։ Լսեցի թէ մեռեր է։

—Քանի մը տարի կայ։

—Լսած էի թէ որդի մ'ունէր, և կը հարցնէի ես ինձ թէ ինչո՞ւ այդ որդին չէր շարունակեր հօրը գործը։

—Կոչում չունէի այն գործին համար, այլ բաւական տենչ մ'ունէի ուղեւորութիւններ ընելու, և բաւական հարուստ լինելով կրնայի գոհացնել զայն տենչ։ Ուստի Ամերիկա դնացի և երկար կեցայ։ յետոյ Զինաստան, Ճարոնաստան դնացի, և աշխարհի շրջիկը պարտելէ յետոյ Փարիզ վերադարձայ։

—Երբէք ըսած չէիք ինձ ձեր այդչափ հեռաւոր ուղեւորութիւններ ըրած լինիլը, տիմնցեց Քամիլլ։

—Ես ալ սխալ տեղեկութիւն առած էի, ըսաւ Պ. Ժէմոզաք։ Կը կարծէի թէ։։։ ներեցէք անկեղծութեանս։։։ կը կարծէի թէ այդ բարի Մընէսթրոյ անանկացած էր։։։ և որդին ալ անհետ եղած։

—Հայրս արդարեւ ճախողուածոց հանդիպած էր, բայց ես մտքիս բաւական ինչք ժառանգեցի։։։ և ուղեւորութիւն ընելն անհետանալ չէ, պատասխանեց Ժորժ չոր կերպիւ։ Մնաց որ, պարո՛ն, չատ ուրախ եմ ձեզ հանդիպելուս վրայ։ Արդէն դիտաւորութիւն ունէի մօտ օրէն ձեր տունը դալու և ձեզ տեսնելու։

—Կրնա՞մ գիտնալ ինչո՞ւ համար։

—Խնդրելու համար ձեզնէ՝ ոչ թէ օրիորդ Մոնիսթրոյի ձեռքը չնորհել ինձ, որովհետեւ դուք ո՛չ անոր ծնողն էք, ոչ ալ խնամակն, այլ ձեր հաւանութիւնը տալ մեր ամուսնութեան։ Զայս մեծարանք պարտիմ ընծայել այն անուսիրտ անձին, որ իւր դրամադլխով նոպատեց օրիորդին հօրն և բարեկամ ու պաշտպան կեցաւ։։։

Ժէմոզաք հարցական նայուածք մ'ուղղեց Քամիլլի, որ ըսաւ անմիջապէս։

—Ես ինքնս, տի՛ր, խորհուրդ տուի Պ. տը Մընէսթրոյի որ այս յարգական խնդիրը մատուցանէ ձեզ, և օրովհետեւ դիպուածը մեզ ատ հանախեցաւ, ներեցէք ինձ որ խօսիմ այս փափուկ խնդրոյ վրայ։ Ձեր պարոն որդին յայտնած է անշուշտ իւր դիտաւորութիւնն, որ մեծ պատիւ կը բերէ ինձ։

—Այո՛, եւ ես բնաւ ընդդիմութիւն չբրի։ Մայրը քիչ մը խրտչեցաւ, բայց նա ալ կը հաճի վերջապէս։։։ և ես չեմ ծածկեր ձեզնէ թէ Պ. տը Մընէսթրոյի հետ ամուսնանալով յուսահատութեան մէջ պիտի ձգէր որդիս։

Բայց դուք ազատ էք, սիրելի՛ Քամիլլ, և ես իրաւունք չունիմ ձեր այդ ընտրութիւնը պարտաւորելու։ Ես այսօր յատկապէս եկայ առաջարկել ձեզ, որ ազատագրել տամ զձեզ և մեր բաժանորդական չահերը կարգադրեմ, այնպէս որ կարող լինիք ձեր հայրենիքը տիրաբար գործածել։ Զեր լինիլ հետ ունեցած հաշիւը կը տեսնուի տարուէ տարի կամ ամեն վեց ամիս, ինչպէս որ կամիք, և յայտնի՛ ինչ յարաբերութիւն որ ուզէք ունենալ ինձ կամ խմբագրոց հետ, ձեր գիտնալու բանն է։

—Ցոյժ սիրալիր, ինչպէս ցարդ, նոյնպէս և յայտմ հետէ, գոչեց աղջիկն, և որովհետեւ կը հաւանիք ըրած ընտրութեանս։։։

—Իմ հաւանութեանս պէտք չկայ։ Պ. տը Մընէսթրոյ բարի մարդու մ'որդին է, և չեմ երեւիր թէ այն հօր զաւակն է։ Բայց կը յուսամ թէ անպատեհ չհամարիր որ իւր վրայ տեղեկութիւն ստանամ այն գաւառէն, ուր անցուցած է վերջ առաջին երիտասարդութիւն։

Այս յայտարարութեան առջեւ, որ քիչ մ'սպառնական կը թուէր, Ժորժ տը Մընէսթրոյ չրթունքը սեղմեց, բայց առանց բնաւ շփոթութեան պատասխանեց։

—Ցոյժ լաւ կ'ընէք, պարո՛ն, տեղեկութիւն ստանալ։ Կը կարծեմ թէ քիչ մը մոռցած են զիս հայրենի երկրիս մէջ, բայց կրնամ պարծիլ թէ անհաճոյ յիշատակ մը թողած չեմ անդ։

—Անտերկայ եմ այդ մասին, ըսաւ Պ. Ժէմոզաք, որ բոլորովին հակառակը կը խորհէր, և մտադիր էր առօրին գրել իւր Ավէյրոնի թղթակցաց։

Տարտամ կերպիւ կը յիշէր թէ Մընէսթրոյի հայրն իւր որդւոյն ձեռքը փած էր, և թէ այդ որդին յոյժ անառակ եղեր էր։ բայց դարձնցապատին սանկանալէն ի վեր բաւական տարիներ անցած լինելով, Պ. Ժէմոզաք չատ վստահ չէր իւր յիշողութեան վրայ։

(Շարունակելի)

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԷՆ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԱԳՆԱՊՆ ԻՊԱԼԻՔԱՆՍ

—Բարիզ, 12 դեկտ.

Արտաքին գործոց նախարար Պ. տը Ֆրէսինէ, Պալքանեան խնդրոյն վրայ շրջաբերական մը ղրկելով մեծ տերութեանց, այս խնդրոյ մէջ Ֆրանսայի ցարդ հետեւած ընթացքը կը բացատրէ, և կ'ըսէ թէ լուծումը գտնելու միակ միջոցն է գոհացում մը տալ Թերակղզւոյն ժողովրդոց, միանգամայն Թուրքիոյ ապահովութեան համար երաշխաւորութիւններ սահմանելով։

—Սոֆիա, 13 դեկտ.

Պուլկարիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Զանոֆի և օսմանեան պատուիրակ Կասպան էֆ-ի մէկ տեսակցութեան վրայ, Ալեքսանդր Իշխանն հեռագիր մը ղրկեց առ Մեծ-Եպարքոսն, նոր բացատրութիւններ խնդրելով Մահիտ փաշայի պաշտօնին վրայ։ Իշխանը կ'ըսէ թէ, ըստ որում Սերպիայէն դրաժանի տուգանք մը միայն ունի խնդրել իրրեւ փոխարինութիւն, ինքնին կարող է բանակցիլ թշնամւոյն հետ։ Բայց որպէս զի Բ. Դուռը ճիշդ գաղափար մ'ունենայ գործոց վիճակին և մանաւանդ Պուլկարիոյ ընթացքին վրայ, Իշխանը սիրով պիտի ընդունի զՄահիտ փաշա, և անոր հետ պիտի խօսակցի ֆորձոց ընդհանուր կացութեան մասին։

—Պելկրատ, 14 դեկտ.

Սերպիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Կարաչանին յայտարարեց թէ Սերպիա կանխաւ կը հաւանի զինադադարի մասին զինուորական միջազգային յանձնախմբին տալիք որոշման, պայմանաւ որ Պուլկարիա ևս հաւանի։

—Վիէննա, 15 դեկտ.

Միլան Իշխանն սպաննելու նպատակաւ նիւթուած նոր դաւադրութիւն մ'երեւան եկեր է։

—Լոնտոն, 14 դեկտ.

Տէյլի ՆէՒ կ'իմանայ թէ Թուրքիոյ և Յունաստանի միջև ծագած խնդիրը պիտի ենթարկին եւրոպական իրաւարարութեան մը։ Ասով կարելի պիտի լինի ցրուել հելլենական և օսմ. բանակները։

—Պելկրատ, 12 դեկտ.

Պուլկարք ամուր դիրքեր բռնեցին Բիրոգի առջեւ։ Պուլկար զօրաբաժին մը դէպ ի Վիտին կը քաշէ, Լէշանին ոստիարան դարնելու, երբ թշնամւոյ թիւնը վերսկսին։ Սերպք իրենց կողմէ նոր զօրք կը ղրկեն Լէշանին զօրամարին։ Դրնի կողմէ եւս Պուլկարք կը յառաջանան։ Սերպք պաշտպանութեան վիճակի մէջ դրին Նիշի բերդը։ Վիդին–Կորիքա լեռներն ամրացուցին։ Սերպ բանակին մեծագոյն մասն համախմբեալ է մերձ ի Բենազէվաչ։ Բ. կարգի պահեստէն 40,000 զօրք եկան իրենց։ 1,000 կամաւոր Արնաւուտք կան սերպ բանակին մէջ, ընդ հրամանաւ Զայիա փաշա անուն մէկու մը, և մտադիր են Վրանիայի կողմէ զարնել Պուլկարները։

—Բեռլերպուրկ, 22 դեկտ.

Փիլիպէի պուլկար մետրապոլիտ Հ. Գերմասիոս հեռագիր մ'ուղղեց առ մետրապոլիտն Բիէֆի Հ. Պլատոն, որով կ'ազդէ մատուցանել Զարին Բուլգարիոյց բաղձանքը փոխ Միութեան, եւ առաջքն առնուլ օսմ. բանակին արշաւանաց, որ ի Բուլգարի կիներ ու տղայք միայն պիտի դտնէ իրեն դէմ։ Մետրապոլիտը Բեռլերպուրկի կուգայ խնդիրը մատուցանելու ցատ Կայսեր։

—Վիէննա, 15 դեկտ.

Պարոն Քաուլպար ռուս զօրավարն, իբրեւ ամենէն բարձրատիճան և ազդեցագոյն զինուորականը, պիտի նախագահէ զինուորական միջազգային յանձնախմբին, որ պաշտօն ունի կարգադրել սերպօ-պուլկար զինադադարն։ Երէկ յանձնախումբն առաջին անգամ նիստ մ'բրաւ ի Վիէննա, և վաղիւ կ'երթայ Պելկրատ։

—Սոֆիա, 16 դեկտ.

Զինուորական միջազգային յանձնախմբին անուանման վրայ, Պ. Զանոֆ ծանուցագիր մը ղրկելով, խնդրեց տերութիւններէն որ պուլկար պատուիրակը նոյն յանձնախմբի մէջ համազօր լինի սերպ պատուիրակին, և տերութիւնք ամենէն առաջ պահանջեն Սերպիայէն որ իւր զօրքն ետ քաշէ Վիտինի շրջականերէն։ Պ. Զանոֆ շուտով պատասխան կ'ուզէ, խաղաղութեան վերահաստատման նպատակաւ ըստ ամենայնի բանակցելու համար Մահիտ փաշային հետ։

—Պելկրատ, 16 դեկտ.

Սերպիոյ շատ մը քաղաքաց և գիւղերէից կողմէ ղրկուած պատուիրակութիւնք կը խնդրեն Միլան Թագաւորէն չընդունիլ պուլկարական ծայրայեղ պահանջներն, և շարունակել պատերազմը։ — Վիէննայի Լէյներ Պանքային տնօրէնն այսր կուգայ ըսելով թէ կը մակաբերուի թէ Սերպիա նոր փոխառութիւն պիտի կնքէ։ Նոյն նպատակաւ դիմումներ եղան նաև Լոնտոնի և Բարիզի դրամատանց։ — Բանակին պիտոյն հայթայթողներուն սերպ կառավարութիւնն աւելի գին մը կը վճարէ, շուտով յանձնելու համար ամէն բան։ — Քրակուէվաչի սերպական զինարանին գործաւորք աւելցան, և օրն 120,000 փամփուշտ կուտան այժմ։

— Վիէննա, 16 դեկտ.

Ինչպէս սերպօ-թուրք պատերազմին մէջ, նաև սերպօ-պուլկար պատերազմին առթիւ ստուգուած է թէ բազմաթիւ սերպ զինուորք իրենց անգամները կտրուած են զինուորական ծառայութենէ խոյս տալու համար։ Ցեսնելով այս յանցանքը գործողներուն շատութիւնը, Սերպիոյ զինուորական իշխանութիւնք որոշեցին այսուհետեւ մահուամբ պատժել զանոնք։ Աւելի քան 800 սերպ զինուորներ իրենց աջ ձեռքերը ցնտաեր են, մէկ կամ աւելի մատեր կտրտելով։ Սոցանէ 400ն արդէն հրացանի բռնուեցան։ — Այս իրողութիւնք ցոյց կուտան թէ սերպ բանակին մէջ բնաւ համակրանք չկայ Միլան Թագաւորին դատին համար։ զի պուլկար բանակին մէջ այնպիսի վատութեան օրինակներ չեն ծանուցուած։

— Պելկրատ, 15 դեկտ.

Բանակատղին վրայ սաստիկ ձիւն կը տեղայ և ցուրաը շատ խիստ է։ Երկաթին բանակը շատ կը նեղուին ձմրան սաստկութենէն։ — Սերպ կառավարութիւնն այսօր պայմանագիր կնքեց 85,000 զօրաց համազգեստի, 6 միլիոն փամփուշտի Բիպօտիի հրացանին, 3 միլիոն փամփուշտ ա՛ Բօքա-Մաւզէր հրացանին, նոյնպէս ալ Մարդիի-Հէնրի հրացանին համար։ Որովհետեւ այս ամէն գնմունք կը վճարուին կանխիկ դրամով, կը մակարերուի թէ սերպ կառավարութիւնը տակաւին բաւական դրամ ունի պատերազմը շարունակելու համար։

ԵԳԻՊՏՈՍ ԵՒ ՍՈՒԴԱՆ

Եգիպտոսի մէջ գտնուող անգլ. զօրաց թիւը դեկտ. 1ին 14,000 էր, հրդիկ զօրքերն հաշուոյն մէջ չլինելով։ Ամսոյս 3,400ն են Եգիպտոսի սահմանաց վրայ, և հետզհետէ հասնող զօրաց յաւելմամբ, Մուսանցոյց գէմ գործելու սահմանուած անգլ. զօրաց թիւը պիտի հասնի 8,000ի։

Մէհտիին հետեւողաց և անգլօ-եգիպտական բանակին միջև առաջին կարեւոր ընդհարումը տեղի ունեցաւ դեկտ. 12ին, յորժամ Արաբք, Նեղոսի երկայնութեամբ վար իջնելով, զարկին Մ'օկրաբէհի փոքր բերդն, զոր կը պաշտպանէին 300 եգիպտացիք ընդ հրամանաւ անգլ. հազարապետի մը։ Արաբք հասան բերդէն մինչև 100 եարտա, բայց պահապան զօրաց խիստ և խիստ կրակին չդիմանալով դիմանալ բլուրները քաշուեցան։ Արաբք յարձակեցան նաեւ Քոշէի կարեւոր դիրքին արեւմտեան և արեւելեան բերդերուն վրայ, դարս Անգլիացիք կը պաշտպանէին, որք եւս մը զրկեցին թշնամին։ Արաբք կը փորձեն անգլօ-եգիպտական բանակին եռեւ ուցնիլ, և բուն եգիպտոսի հետ անոր հաղորդակցութիւններն ընդհատել։ Արդէն հեռագրական գծին մասնակի ընդհատում մը տեղի ունեցած է, եւ Անգլիացիք նշանագրութեամբ հաղորդակցիլ սկսած են Խարթում, այս առաջին կռուոյ ելքն իմանալով, շնորհաւորութիւններ հեռագրեց։ Անգլ. հրամատարք գովեստ կը կարդան եգիպտացի զօրաց բրած յանդգնութեան, որք հիմա լաւ կը տեսան եղեր թշնամւոյն։

Երկրորդ ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ դեկտ. 13ի երեկոյն։

Արաբք յարձակեցան Քոշէի վրայ, դիրք զոր Անգլիացիք ամրացուցած են յետ թողլոյ զՏոնկոլա, և որ է ընդ մէջ Տոնկոլայի և Վատի Հալֆայի։ Արաբք ուշադրաւորապէս չարունակեցին դեկտ 16ի առաւօտուն, բայց ի վերջոյ պարտաւորեցան լռեցնել իրենց հրեւանները։

Արաբք կ'աշխատին ընդհատել Նեղոսի նաւարկութիւնն։ ուստի, կրակ կ'ընեն անգլ. շոգենաւերուն վրայ որք անգլօ-եգիպտական բանակին պիտոյքը կը փոխադրեն։

Արաբք, որք Քոշէի հանդէպ համախմբեալ են արդէն, 7,000 հոգի կը հաշուին, հեծելազօրքով, 6 թնդանօթով և առատ ռազմամթերքով։ Հնդարբարներով լաւ պաշտպանած են զինքեանս։

Արաբաց յարձակումնք ի վերայ անգլօ-եգիպտական բանակին՝ շատ դէշ ապաւորութիւն մ'բրած են յեգիպտոս, ուր, մամլոյ ազատութեան ջնորհիւ զոր կը վայելեն օտար թերթերը միայն, կը տարածուին երկիւղալի լուրեր, իբր թէ անգլօ-եգիպտական զօրքերը պարտութիւններ կրեր են, կը նահանջեն եղեր ի Վատի Հալֆա, և կը պարպեն եղեր զԱսուան։ Թէպէտ կը հերքէ այս լուրերը։ բայց անվստահի է թէ նոյն իսկ Լոնտոնի կառավարութիւնը ծանր կը նկատէ իրաց վիճակը։ զի Մէհտիին մարդիկը, նոր օգնութեամբ մը զինեալ, որոշած կ'երեւին հանդարտ չթողուլ եգիպտացիները մինչեւ իսկ ի Վիտին եգիպտոս։

Ուրեմն կը ծանուցանեմ թէ «Ն.Հ. մեր Մուխթար փաշայի պաշտօնին գլխաւոր նպատակը Խարթիին բանակին վերակազմութիւնը լինելով, նմա պիտի ընկերանան օսմ. մի քանի ձեռնհաս սպայք։»

ԶԱՐԴ ԵՒՐՈՊԱՑՒՈՑ Ի ՊԻՐՄԱՆԻՈ

Կը յիշուի թէ անգլօ-պիրման պատերազմին անմիջական պատճառ եղած էին Պամպայի և Պիրմանիոյ Անգլ. Ընկերութեան մը գործերն, որում անիրաւած էր Թիպօ Թագաւորին կառավարութիւնն։ Այս Ընկերութեան (որ Պիրմանիոյ անառներուն շահագործման արտօնութիւն ունէր) 11 եւրոպացի պաշտօնեայք, պատերազմին հրատարակումէն յետոյ պիրմանական հողին վրայ մնացած լինելով առ ի պաշտպանութիւն Ընկերութեան կալուածոց, ջարդուեր են ձեռամբ պիրման զօրաց, զորս Պիրմանիոյ նախարարապետը ղրկեր է Թիպօ Թագաւորին մէկ շոգենաւով, որում կը հրամայէր պատական պաշտօնեայ մը։

Սպիտակ փիղը, զոր Պիրմանք կը պաշտեն, մեռաւ նոյն օրն յորում Թիպօ Թագաւորն, Անգլիացւոց ձեռք գերի, Ռանկունէ շոգենաւ կը դրուէր Հնդկաստան երթալու համար։ Պիրման նախարարք խնդրեցին 3 օր ի սեւ հատատակութեան դնել «սրբազան» դիակը։ բայց զօրավար Հուդդ մերժեց առողջապահական նկատմամբ։

Պիրմանիոյ մէջ կարգակերպեալ ապաղկութիւնը չատ զօրացած է, և մեծ չարիք կը պատճառէ երկրին, մինչեւ իսկ Մանտալէ մայրաքաղաքին մէջ։ Անգլիացիք կը զգան թէ անգլօ-պիրման պատերազմին բուն դժուարութիւնք նոր կը սկսին։ Նախարարապետը, զոր իւր մեծ ազդեցութեան պատճառաւ Անգլիացիք հարկ կը համարին պահպանել վասն ապագայ դարձ դարձեալ դանձնելի մ'ունի եղեր Վերին Պիրմանիոյ հրոսախմբոց հետ, որոց ապարատութեան արդիւնքէն որոշ բաժին մը կը ստանայ եղեր։ Անգլիական զօրքերն այժմ այս ապաղկախմբոց հետ զբաղեալ են։

Վերին Պիրմանիոյ վիճակին վրայ թղթակցական հեռագրերն անգլ. զինուորական իշխանութիւնք գրաքննութեան կ'ենթարկեն, որ կը ցուցնէ թէ գործերն ցայսդր երեւոյթ մը չունին Թիպօ Թագաւորին թողած երկրին մէջ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ. Բէլգրատ. 14 դեկտ.

Մի քանի ամսւոց վիճաբանութենէ յետոյ, Երեսփոխանական ժողովն 130ի դէմ 215 ձայնիւ ընդունեց Պ. Թիձայի ազգային նախարարութեան ծրագիրն, որով երեսփոխանաց պաշտօնավարութեան տեւողութիւնն ճէն 3 տարւոյ կը բարձրացուի։

ՖՐԱՆՍԱ. Ամս տարի Ֆրանսայի խնայողական Արիզերուն յանձնուած դրամներուն քանակութիւնն է 300 միլիոն ֆրանք։

ԱՄԵՆԱՀԱՐՈՒՍՑ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆ. Պ. Վանդերպիլտի կասկն հրատարակեցաւ։ Աչխարհի ամենահարուստ մարդն իւր կնոջ կը թողու իւր Նիւ-Եորքի պալատն, ուրիշ կալուածներ և տարեկան 40,000 անգլ. ոսկւոյ եկամուտ։ 2 միլիոն ոսկի կը թողու իւր 8 զաւակներէ իւրաքանչիւրին, և բացէն 400,000 անգլ. ոսկի երիցագոյն որդւոյն Պ. Ֆորնէլիուսի, և 200,000 անգլ. ոսկի նորա երիցագոյն որդւոյն։ 200,000 ոսկի կը յատկացնէ քարեգործական նպատակներու։ իւր կենդանութեան նոյնչափ մ'ալ տուած էր Հանրապարանի մը համար։ Իւր մէկ մի աղջիկն կուտայ զատ տուն մը, և զանազան կալուածներ կ'ընէ ի նպաստ աղքատաց։ Իւր հարստութեան մեծագոյն մասը կը թողու իւր երկու երէց որդւոց, Պ. Պ. Ֆորնէլիուսի և Ուիլեամի, հաւասարապէս բաժնելով։ Կը հրամայէ որ իւր զաւակց կտակած երիտասարդոյ բաժինք ամբողջովին մատակարարուին, ամենեցուն լաւագոյն շահուց համար, և չվնասուին առանց ամենուն հաւանութեան։ — Յառաջադրդները չան գոհ եղեր են այս կարգադրութենէ, և որոնք են իրենց մէջ չբաժնել այլ իւր ամբողջութեամբ մնատակարարել զայս ահագին հարստութիւն։ — Կը հաշուի թէ, Պ. Վանդերպիլտի կասկին զօրութեամբ, իւր երկու երէց որդւոց ամբողջ բաժինն է իւրաքանչիւրին 12ական միլիոն անգլ. ոսկի, այն է՝ 60 ական միլիոն տօլար։ Այսր վրայ պէտք է դումարել միւս որդւոց, մօր և ազգականաց բաժինները, հասանելու համար հարստութեան ամբողջ գումարին, որ, ինչպէս յայտնի է, 40 միլիոն անգլ. ոսկէն պակաս չէ։ Պ. Վանդերպիլտ իւր հօրմէն ժառանգած էր 16 միլիոն անգլ. ոսկի։ Իսկ իւր հայր ոչինչ ըստացած էր իւր հօրմէն։

Հանգուցեալ Կրանդ զօրավարին ինքնագիր պատմութեան առաջին հատորին հրատարակութենէն անոր այրի կինը կը շահի 100,000 անգլ. ոսկի։ Բ. հատորը գարնան պիտի հրատարակի, և անկէ ալ 100,000 ոսկի պիտի շահի Տիկին Կրանդ, ուստի կառավարութիւնն արդէն 1,000 անգլ. ոսկի տարեկան թոշակ յատկացուցած է, իբրև ամուսնի Միացեալ-Նահանգաց նախկին Նախագահի մը։

ԱՆԳԼԻԱ. Լոնտոն. 15 դեկտ.

Լորտ Սալիսբրիի նախարարութիւնն երեկի Նատին մէջ որոշեց նոր Խորհրդարանը դումարել, ըստ նախկին որոշման, յունուար 12ին, Ն. Տ., և անմիջապէս վատահութեան խնդիրը ներկայացնել, տեսնելու համար թէ բաւական մեծամասնութիւն մը կ'ուզէ՞ որ պաշտօնի վրայ մնայ պահպանողական նախարարութիւնն։ Իռլանտական խնդիրը տագնապալի երեւոյթ մը ստացած լինելով, նախարարութիւնը կ'ուզէ ժամանակ չկորստանել և խմանալ թէ պիտի մնայ պաշտօնի վրայ։ Եթէ Խորհրդարանն իւր վստահութիւն մերժէ, նախարարութեան մի կարեւոր մասը կ'ուզէ անմիջապէս լուծել նոր Խորհրդարանն, և հանրային կարծեաց կոչում ընել յատկապէս Իռլանտական խնդրոյն վրայ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԵՌԱԳԻՐ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

Երուսաղէմայ Ս. Յակոբեան վանուց Միաբանութեան կողմէ հետեւեալ հեռագիրն ուղղուած է Ազգ. Ժողովոյ Մայր Դիւանին, Ամեն. Բարութիւն Սրբոյ Բարձրագոյն Երուսաղէմայ Պատրիարք ընտրուելուն առթիւ.

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 8/20 դեկտեմբեր

Վսեմ. Տիգրան էֆէնտի Եուսուֆեան Ատենապետ Ազգ. Ժողովոյ, Կ. Պոլիս.

Սիմէոն Սրբազանի հեռագրէն խմանալով Ամեն. Բարութիւն Սրբազանի ընտրութիւնն ի պատրիարքութիւն Ս. Աթոռոյս և ընդունելով Ժողովոյդ պատգամաւորութեամբ բրած շնորհաւորութիւնն, Միաբանութիւնս խորին շնորհակալութիւն մատուցանէ Ազգային Ժողովոյդ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՏԵՂԱԿԱԼ
Երէց Եպիսկոպոս
ԱՏԵՆԱԳՊԵՏ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎՈՅ
Ատենադպիր Եպիսկոպոս

Կրօնական ժողովոյ շաբաթական նիստը տեղի պիտի ունենայ վաղը, չորեքշաբթի, ի Պատրիարքարան։

Թառն ժողովն եւս յառաջիկայ օրբաթ օր ի նիստ պիտի գումարի ի Պատրիարքարան։

Եւ դպիրք առաջնորդ Տ. Ներսէս վարդապետ Արսլանեան՝ որ իւր պաշտօնէն հրաժարած և հրաժարականն եւս ընդունուած էր, հրամանաւ Ս. Պատրիարք հօր Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ քարոզիչ կարգուեցաւ վերստին։

Բազմից։ — «Մարդասիրական Ընկերութեան պատուաւոր անդամ պ. Սամուէլ Բաղիրեանցի առաջարկութեամբ, պ. Ալէքսանդրեանցը տիրով վճարեց «Մարդ. Ընկ.» օգտին հաւաք բոլորն և անցաւ նոյն «Ընկերութեան» պատուաւոր անդամների դասը։ Շնորհակալութիւն մարդասէր պարոնին։ Կեցցէ պ. Ա. Մանթաշեանը և կեցցէ պ. Բաղիրեանցը, որը «Մարդ. Ընկեր.» օգտին միտ ուխտելով կարողացել է նրան տալ վեց պատուաւոր անդամներ։

(ՆՈՐ-ԴՈՒՐ)

Յաւելք կը ծանուցանենք թէ երբեմն Ազգ. Երեսփոխան Պողոս էֆէնտի Շիշմանեան իւր մահկանացուն կնքեց այս կիրակի իրիկուն։ Յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի այսօր ժամ 9½ին, յՕրթագիւղ, Ս. Աստուածածին եկեղեցին, ուր պիտի փոխադրուի վախճանէրոյն մարմինն իւր բնակարանէն։

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Պոյանճըքէոյի մէջ Մասնախումբ մը կազմուած է այս անգամ հետեւեալ կերպիւ, համաձայն Թաղային Կանոնագրին։

Ցեռբք,

Հայկ էֆ. Բաբէլեան	Ատենապետ
Լեւոն » Աստուր	Ատենադպիր
Հրանտ » Ֆրէնկեան	Դանձապետ
Մկրտիչ » Թաշճեան	Հաշուապետ

Սոյն Պատ. Մասնախումբը գործի ձեռնարկած ըլլալով արդէն, ներկայիս ջերմ հրաւէր կը կարդանք Պոյանճըքէոյի Մեծապոյ ազգայնոց մասնակցիլ բացուած բաժանորդագրութեան և արդեամբ նպաստել Ընկերութեանս։

Ցեռբք ժողովս գոհութեամբ կը ծանուցանէ թէ վերջին անգամ Իւսկիւտարու մէջ տեղւոյն Պատ. Մասնախմբին ձեռամբ յօգուտ Ընկերութեանս տրուած թատերական ներկայացման զուտ հասոյթն եղած է շուրջ երեսուն և հինգ ոսկի օսմ։

Ցեռբէն ժողովս պարտ կը համարի այս առթիւ անգամ մ'եւս իւր ջերմ շնորհակալութիւնը մատուցանել հրապարակաւ Ամենայն Պատ. Մասնախմբի բոլոր Մեծ. յիշեալ Պատ. Մասնախմբի բոլոր Մեծ. Անդամց, որք իրենց պաշտօնավարութեան առաջին օրէն միշտ օգտակար հանդիսացած են Ընկերութեանս և իրենց անձնուէր աջակցութեամբ գիւրացուցած են ըստ կարի մեր ծանր պաշտօնն։

Ի դիմաց Հայոց Միաց. Ընկերութեանց
Ցեռբէն Ժողովոյ
Ատենապետ Ատենադպիր
Գ. ԶօչՐԱՊ Գ. Ց. ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

ՎՐԻՊԱԿ.—Աբեթեանի շաբաթ աւուր թերեւոյ հրատարակեալ Ազգ. Ժողովոյ նկարագրութեան մէջ, Դ. Սիւնակի գլուխը գրուած ստորագրութեանց շարքին մէջ պէտք է կարդալ նաև «Ց. Թիրեաքեան» ստորագրութիւն որ ասպագրան սխալմամբ մը Գ. Սիւնակի 10րդ տողի վերջը գրուած է։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Կեսարիոյ և Ատանայի Հայ-Հռոմէականաց Դեր. Առաջնորդաց։

Սելանիկի վիրաբանիչ ատենի նախորդ ընդհ. դատախազ Զարեհ Տիլպէր էֆէնտի Աւեւտրական նախարարութեան թարգման անուանեցաւ Բօսթաքի Բանձրի էֆէնտիի տեղ որ օտար լրագրական Դիւանի քարտուղար անուանած է։ Այս առթիւ Միւթէֆայիզի ատենեն տրուեցաւ Զարեհ էֆէնտիի։

Պէնկազիի նախորդ կուսակալ Ըէ չիտ փաշա Վեհ. Սուլթանի պատուակալ թիկնապահ և միանգամայն Սպարապետի Դրան դատական բարձրագոյն Ատեանի դերձնախագահ անուանեցաւ։

Հելլէնական կառավարութիւնը Ս. Քրկչի պատուանշանի մեծ Խաչն ընծայեց Երուսաղեմայ և Անտիոքայ յոյն Պատրիարքաց՝ Տ. Նիկոդիմոսի և Տ. Կերասիմոսի։

Սանիէլ ատենեն տրուեցաւ Կեսարիոյ քաղաքապետութեան նախագահ Մէհմէտ էֆէնտիի և երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան՝ Դամասկոսի վարչական ժողովոյ անդամներէն Պարութի Մէհմէտ պէյի։

ՍԵՐՊՈ-ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆ

Բ. Դուռն անցեալ շաբթու հեռագիր մ'ուղղելով Ալէքսանդր Իշխանին հրաւիրած էր Ն. Բարձրութիւնն հաւանիլ որ Պուլկարք՝ Սերպիոյ մէջ իրենց գրաւած դիրքերէն և Սերպք՝ Պուլկարիոյ մէջ իրենց գրաւած դիրքերէն հեռանան, որպէս զի կարելի լինի նախ զինադադարի և ապա հաշտութեան պայմանաց կնքումն։ Բ. Դուռն այս հեռագրով ապահովութիւն տուած էր Իշխանին, թէ կայս. կառավարութիւնը պիտի գիտնայ յարգել այն դիրքը զոր առաջած է Պուլկարիա՝ վերջին պատերազմին և անոր ելից շնորհիւ։

Ալէքսանդր Իշխանը պատասխանեալով Բ. Դրան այս հեռագրոյն, հարցուցած է թէ կայս կառավարութիւնն ինչ կերպով կ'ըմբռնէ յարգել Պուլկարիոյ նոր ստանալիք դիրքն, եթէ, ըստ որոշման զինուորական միջազգային յանձնաժողովոյն, Պուլկարք և Սերպք թողուն այն դիրքեր զոր գրաւած են սերպական և պուլկարական հողին վրայ։

* *

Շաբաթ օրը մայրաքաղաքս հաստատուած մասնաւոր հեռագիրք կը ծանուցանէին թէ օսմանեան արտասովոր պատուիրակ Մահիտ փաշա և զօրավար Շաքիր փաշա Սոֆիա ժամաներ են։ Շաքիր փաշա անմիջապէս Բիրոդ ուղեւորեր է, իսկ Մահիտ փաշա Սոֆիա մնացեր է, Պուլկար Նախարարաց հետ բանակցելու համար։

Ալէքսանդր իշխանն հեռագիր մը ուղղելով նախարարապետ Պ. Քրաֆէլոֆի, փափագ յայտնած է որ Վեհ. Սուլթանի պատուիրակը ժամ յառաջ Բիրոդ ուղեւորի ուր իւր իսկ բնակած տան մէջ յատուկ յարկ մը պատրաստել տուած է Մահիտ փաշայի համար։ Այս հեռագրոյն վրայ, կը կարծուի թէ Ն. Վսեմութիւն Սոֆիայէն մեկնած է երեկ առաւօտ։

* *

Մայրեօր Օրէնթալ զրոյց մը կը լիշի, թէ անգլիական կառավարութիւնը ծանուցագիր մ'ուղղելով հելլենական կառավարութեան, հրաւիրած է զայն եւս կենալ օրէնք շարժումէ որ կրնայ դժուարացնել խաղաղութեան պահպանման համար մեծ Տերութեանց ի գործ դրած ջանքերը։

* *

Մեծ Տէրութեանց մէկ քանին պատասխանած են։ Դրան վերջին ծանուցագրոյն, որ, ինչպէս լիշեցինք մեր շաբաթ աւուր թուով, ցոյց կուտար բումէլիական խնդրոյն արագ լուծում մը տալու հարկն։

Ցարդ հասած պատասխանագիրք համաձայն են եղեր Բ. Դրան առաջարկութեանց ոգւոյն, և միւս Տէրութեանց պատասխանին կ'սպասուի զարժանն անորինելու համար։

Զանազան տեղեկութեանց նայելով, պուլկարական և սերպական բանակաց յառաջապահ գունդերու միջեւ փոքր ճակատամարտներ կը շարունակուին ի Լոմ–Բալանքա, յՕսմանլըճա և Պէլկրատէք։

Զինուորական միջազգային յանձնաժողովն երեկ իւր առաջին նիստն ըրած է ի Բիրոդ։

ԴԱՐՁԵԱԼ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴ

Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ մեծ Տէրութիւնք որոշած են հրաւիրել իրենց Կ. Պոլսոյ դեսպաններն, որ զինադադարի կնքումէն անմիջապէս յետոյ վերադարձն ի Դեսպանախորհուրդ գումարին Պուլկարիոյ և Սերպիոյ միջեւ կնքելի հաշտութեան պայմանաց և պուլկարօ-բումէլիական Միութեան խնդրոյն վրայ խորհրդակցելու համար։

Եւրոպական Դահլիճք այժմէն կարծեաց փոխանակութիւններ կ'ընեն իրենց Կ. Պոլսոյ ներկայացուցչաց տրուելիք հրահանգաց վրայ համաձայնելու համար։

Միւս կողմէ, անհիմն կը նկատուի այն զրոյց թէ նոր Դեսպանախորհուրդ մը պիտի գումարի ի Վիէննա, յորում բաց ի պուլկարօ-բումէլիական խնդրէն, նկատուութեան պիտի առնուին նաեւ հելլենական կառավարութեան պահանջումներն։

Պ. ՀԻՐՇԻ ՓՈԽԱՆՈՒՈՒԹԻՒՆԸ

Ըստ տեղեկութեան թուրք լրագրաց, Պարոն Հիրշի փոխանորդք վերջապէս ստորագրեր են կայս. կառավարութեան լինելիք փոխատուութեան պայմանագիրն, որ նոյնպէս ընդունուելով Նախարարաց խորհրդոյ կիրակի առաւօտ նստին մէջ, կայս. պալատ զրկուեր է Վեհ. Սուլթանի վաւերացման մատուցուելու համար։

* *

Վերջին պահուն, մասնաւոր աղբիւրէ կ'իմանանք թէ Կայս. Իրատէն եղած է որ կը վաւերացունէ կնքուած Պայմանագիրն որոյ համեմատ Պ. Հիրշ 1,000,000 օսմ. ոսկւոյ փոխատուութիւն մը պիտի ընէ Կայս. կառավարութեան։ Այս գումար Եվրոպական Նախարարութեան պիտի վճարուի 10 օրուան պայմանաժամի մը մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Անգլիական դեսպանատան առաջին թարգման Սըր Սանտիսքն երեկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր Մեծ–Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

Ռուսական, իտալական, պարսկական, սերպական, հոլանտական դեսպանք և գերմանական դեսպանատան առաջին թարգմանն երեկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ՕՐԹՈՆԻԼ ՄԶԿԻԹՔ

Այս շաբաթ օր, Մէկուտի ծոնին առթիւ, մեծաւ հանդիսիւ տեղի ունեցաւ Եըլտըզի պալատան հանդիպակաց Նորակառոյց Օրթանիէ մզկիթին բացումն։ Հանդէսն արտասովոր փայլ մ'ղեցած էր Մարդարէին գերեզմանը ծածկող գորգի մը ի Կ. Պոլիս առաքմամբ։ այս առաքումն տեղի կունենայ ամեն անգամ որ Մեքքէի ուխտագնացութիւնն Հաճ էֆէնտի (մեծագոյն ուխտագնացութիւն) կը կոչուի։

Վեհ. Սուլթանն իւր քաղաքային և զինուորական պաշտօնատարներէ և սպայներէ շրջապատեալ, մզկիթ գնաց ձիով։ Բոլոր նախարարք, իլչիներ, պետական բարձրատարեան անձինք, ինչպէս նաև պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան կայսէրին Նորին Վեհափառութեան գայլտեան։ Մարգարէին գորգերն լիլատակող գրքի մը ընթերցումէն յետոյ, մզկիթին բանալիներն յանձնուեցան Վեհ. Սուլթանին, որ սովորական աղօթքներէ յետոյ, այցելեց մզկիթին այն մասն ուր պահուած էին նուիրական գորգն ու Մարգարէին մօրուքը զոր գնացին ապա համբուրել իսկամ հաւատացեալք։

Հրամանաւ Ն. Վեհափառութեան, նուիրական գորգն երկու շաբաթ պիտի պահուի նորակառոյց մզկիթին մէջ, որ այդ միջոցին բաց պիտի մնայ իսլամաց համար. երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը թուրք կանայք պիտի այցելեն զայն։ Ապա նուիրական գորգը արքունի Գանձարանը պիտի փոխադրուի և անդ պիտի պահուի։

Մէվլուտի գիշերն արու զաւակ մը ծնաւ Վեհ. Սուլթանին և անունը դրուեցաւ Մէհմէտ Պիւրհանէտտին։

Կայս. պալատան երկրորդ քարտուղար Քատրի էֆֆէնտի քերթուած մը յօրինելով, որ հրատարակուած է թուրք լրագրաց մէջ, բերկրութեամբ կողջունէ կայսերազուն իշխանի ծնունդը զոր փառաց և յաղթութեան նշան մը կը համարի նորա Օգոստափառ Հօր համար։

Պիւրհանէտտին իշխանի ծնունդը տեղի ունեցած լինելով Մարգարէին ծննդեան գիշերն, այս զուգադիպութիւն խնդութեամբ լցուցած է կայսերական դերդաստանը։

Մարգարէի ծննդեան տօնին առթիւ, Վեհ. Սուլթանն 2000 քիլօ շաքարեղէն նուիրեց Միլքիէ վարժարանին։

Զիւրիւք Սու Ալի փաշա հեռագիր մ'ուղղելով Վեհ. Սուլթանին, յայտնած է թէ արդի պարագայից առնելու 10,000 Լագը պատրաստ են զենք առնուլ և կեանքերնին զոհել ի սէր հայրենեաց։ Ալի փաշա կը յարէ թէ կայսերական հրամանին կսպասէ, իրեն ցոյց տրուելիք վայրն երթալու համար։

Ն. Վեհափառութիւն իւր առաջին քարտուղարին միջոցաւ գոհունակութիւն յայտնելով Ալի փաշայի այս հաւատարմական զգացմանց համար, ծանուցած է նմա թէ առ այժմ պէտք չկայ այս տեսակ միջոցի մը դիմելու։

Եգիպտական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Սբը Տրբմնա Ուղղիի ընտանիքն ի մօտոյ Դահիրէ կ'ապաստանի ուր անգլ. արտաստոր պատուիրակը պիտի անցուցէ տմբողջ ձմեռն։

Իտալական դեսպան Քորթի կոմսը թէև Լոնտրայի դեսպան անուանած է, սակայն իւր կառավարութենէ հրահանգ ստացած է Կ. Պոլսէն չմեկնիլ, մինչեւ որ հաստատութիւնը վերջնապէս չկնքուի ընդ մէջ Պուլկարիոյ և Սերպիոյ։

Աթէնքի Բառաս լրագիրը կը պատմէ թէ քանի մը յոյն դեր-սպայք այս օրերս արքեալ վիճակի մէջ տեղւոյն օսմանեան դեսպանատան առջեւ երթալով ապակիները խորտակեր են քարերով։

Հելլենական կառավարութիւնն յոյժ վշտացեր է լիշեալ զինուորականաց այս եպերելի ընթացքին համար։ Նախարարապետ Պ. Տէլիեանի անմիջապէս համագնաստիւք օսմ. դեսպանատուն երթալով ներում խնդրեր է, վստահեցնելով զն. Վսեմութիւնն թէ յանցաւորք խստիս պիտի պատժուին։ Նոյնպէս Եորկիոս Թագաւորին կողմէ թիկնապահ մ'երթալով Ակեահ էֆֆենտի մօտ, ցաւ յայտներ է ի դիմաց իւր Վեհապետին։

Աթէնքի լրագիրք միահաղոյն կը պարսաւեն այս միջադէպն որ փակուած կը նկատուի, ըստ որում կառավարական գոհացում տրուած է օսմ. կայս. կառավարութեան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Առեւտրական Սենեկի Լրագրոյ վերջին թերթին մէջ, որ հրատարակեցաւ երէկ, հետեւեալ տեղեկութիւնները կը գտնենք։

«Կ'իմանանք թէ Առեւտրական Նախարար Հագգը փաշա որոշած է դադրեցնել պղնձի և արծաթախառն անագի հանքաց շահագործումն, տերութեան գանձուն շահաւոր պայմաններով։ Կը ենթադրուի թէ Հագգը փաշա սոյն խմաստուն որոշմանն համար. ուղղակի տերութեան ձեռամբ օրէ ի շահագործում, բաց ի մանրամասն աշխատութեանց անպատեհութիւններէն, ամենափոքր շահ մ'իսկ չարտադրեր. գալով վերոյիշեալ հանքերուն, կը ենանք հաւատալ թէ անոնք ՇՄասով կը շահագործուին, մանաւանդ արդի պայմանաց մէջ։ Օրինակի համար, Թօդաթի պղինձն՝ որ օրան 4½ դրուշի կուգայ ի Կ. Պոլիս, հազիւ 2¾ դրուշի գնով կը գտնէ. այսպէս են նաև անագն ու արծաթը, թէեւ աւելի փոքր համեմատութեամբ։

«Այս առթիւ, կը կրկնենք ի՛նչ որ ըսած ենք արդէն՝ ուղղակի կառավարութեան ձեռամբ եղած շահագործմանց և կառարուած առեւտրոց մասին. ոչխարհի ամեն կողմեր կատարուած փորձը ցոյց տուած է այս դերութեան յոռութիւնն և վստահ ենք որ կայս. կառավարութիւնը մեծապէս պիտի օգտի ընդունելով Առեւտրական Վսեմ. Նախարարի ծրագիրն։»

* * *

«Պ. Շմիդ որ անուանուած է ընդհ. տնօրէն Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան, տակաւին վերջնական պատասխան մը չէ տուած իրեն եղած առաջարկութեանց. միայն, վերջին թերթաթերով քանի մը տեղեկութիւններ հարցուցած է առաջարկեալ պայմանաց մասին։ Կը կարծենք թէ Պ. Շմիդ ակամայ պիտի հարկադրի մերժել ընդհ. տնօրէնի պաշտօնը, վասն զի կը խորհուի նոյն իսկ Եգիպտոսի մէջ աւելի բարձր պաշտօն մը յանձնել նմա։

«Օսմանեան Բէժիի տարեկան հաշուոց քննութիւնն աւարտելու մօտ է։

«Գալով օսմանեան հանրային Պարտուց մէջ պալքանեան փոքր պետութեանց ունեցած բաժնոյն վճարման խնդրոյն, կը լսենք թէ առաջարկութեամբ յիշեալ վարչութեան, Բ. Դրան մէջ ցանձնաժողով մը կազմուելու վրայ է։»

* * *

Վերջին կիսամսեայ մէջ, հետեւեալ առեւտրական տուներն իրենց վճարքը դադրեցուցեր են.

Մ. Սարայտարեան, յանձնակատարք, 1060 օսմ. ոսկի բացով.

Ա. Փափազեան, խանութպան ի Մեծ Շուկայ, 1200 օսմ. ոսկի բացով.

Մանուէլեան և Ավրա, մանրավաճառք, 9300 օսմ. ոսկի բացով.

Ազու Քալֆի և Ընկ. փերեզակ 5300 ոսկի բացով։

Պ. Պ. Մանուէլեան և Ավրա իրենց պարտատերաց հետ կարգադրութիւն մ'ըրած են արդէն։

Բաց յայսցանէ, առեւտրական ներկայացուցիչ Պ. Ֆ. Պէնատի հրապարակէն փախած է, քանի մը հարիւր հազար ֆրանքի պարտք թողլով, որոց մեծ մասը Պրիւսէլի Միացեալ գործարանաց։

* * *

Թուրքիոյ Երերուն Պարտուց յարգման յանձնաժողովը պայմանագիր կնքած է «Օսմանիէ» Տպարանին հետ, 3 միլիոն արժեթղթոց տպագրութեան համար, հատը 8–10 փարայի։

Ասոնց տպագրութիւնն սկսած է արդէն և նոր արժեթղթոց մէկ մասն յանձնաժողովին պիտի յանձնուի ընդհանուր։

«Պ. Շմիդ որ անուանուած է ընդհ. տնօրէն Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան, տակաւին վերջնական պատասխան մը չէ տուած իրեն եղած առաջարկութեանց. միայն, վերջին թերթաթերով քանի մը տեղեկութիւններ հարցուցած է առաջարկեալ պայմանաց մասին։ Կը կարծենք թէ Պ. Շմիդ ակամայ պիտի հարկադրի մերժել ընդհ. տնօրէնի պաշտօնը, վասն զի կը խորհուի նոյն իսկ Եգիպտոսի մէջ աւելի բարձր պաշտօն մը յանձնել նմա։

«Օսմանեան Բէժիի տարեկան հաշուոց քննութիւնն աւարտելու մօտ է։

«Գալով օսմանեան հանրային Պարտուց մէջ պալքանեան փոքր պետութեանց ունեցած բաժնոյն վճարման խնդրոյն, կը լսենք թէ առաջարկութեամբ յիշեալ վարչութեան, Բ. Դրան մէջ ցանձնաժողով մը կազմուելու վրայ է։»

* * *

Դատական պաշտօնատան մէջ Վսեմ Սերվէր փաշայի նախագահութեամբ կազմուել յանձնաժողովը գլխաւորաբար կ'զբաղի առեւտրական դատարանաց մէջ ներմուծելի բարեկարգութիւններով։

* * *

Նոյեմբեր ամսոյ մէջ, Թոդեալ հինգ հազարէն և Ծխախոտի տասանորդի տրոց արտադրած գումարը մօտաւոր հաշուով մը հասած է 70,399 ոսկւոյ, որոյ վրայ յաւելուլով Բէժիի կողմէ վճարեալ 62,500 ոսկին, կ'ունենանք 133,399 ոսկի, մինչ անցեալ տարւոյ միեւնոյն ամսոյ ընդհանուր հասոյթը եղած էին 133,332 ոսկի։

Նոյեմբեր ամսոյ մէջ, Ծխախոտի Բէժիի ընկերութեան հասոյթը հետեւեալ արդիւնքն ունեցած են.

	Օսմ. ոսկի
Հոկտ. ի Ա. կիսամսեայ մէջ վճառուած Ծխախոտ.	53,870
Հոկտ. ի Բ. կիսամսեայ մէջ վճառուած Ծխախոտ.	58,000
Գումար	111,870

Այսինքն հոկտ. ամսոյ հասոյթէն 8230 ոսկի նուազ. իսկ անցեալ տարւոյ միևնոյն ժամանակամիջոցի հասոյթն եղած էր 99,000 ոսկի։ Ցիշենք նաև թէ նոյեմբեր ամսոյ մէջ 1356 ոսկւոյ Ծխախոտ արտահանուած է Թուրքիայէն։

* * *

Պոլսոյ Խնայողական Մնտուկի նոր կանոնագիրը վաւերացուեցաւ Պետական Խորհրդոյ կողմէ։ Ցիշեալ մնտուկի վարչութեան մէջ ներմուծելի բարեփոխմանց մին է Վարչական Խորհրդոյ մը հաստատութիւնն, որոյ տարամարութեան ներքեւ պիտի գտնուի ընդհանուր տնօրէնն և որոյ պիտի մասնակցին Առեւտրական Սենեկի երկու անդամք։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Հակառակ յուսացուածին, Ադրիանուպոլսոյ հետ յարաբերութիւնք չեն կրցած վերանորոգուիլ մինչեւ այժմ։ — Զիւնը կը շարունակէ յորդառատ տեղալ Պապա Էսքիի և Ադրիանուպոլսոյ միջեւ գտնուած գծին վրայ, այնպէս որ կարելի եղած չէ ամբողջովին ազատել անոյս 17ին գծէն դուրս եղած կառքերն, հակառակ առ այս ի գործ դրուած փութաջանութեան։

Կառախումբք սակայն կ'երթեւեկեն ասոր մինչեւ Պապա Էսքի, այլ հաւանական չէ որ երեկ առաւօտ Սիրքէճիէն մեկնող կառախումբը կարենայ անցնիլ այդ կայարանն։

Նմանապէս ձիւնեղէն փոթորիկ մը կը տիրէ Տէտէ Աղաճի գծին վրայ. ամսոյս 19ին, զինուորական կառախումբ մը կրցած է անարգել հասնիլ ի Տիմոթէքա, այլ այդ օրէն սկսեալ հաղորդակցութիւնք անհնար եղած են։ Մեր տեղեկութեանց համաձայն կը յուսացուի թէ Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան ձեռք առած ազդու անօրինութեանց շնորհիւ, թղթատարակառախմբոց երթեւեկը կարենայ վերսկսիլ վաղուընէ։

Լոնտրայի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Միջերկրականի անգլիական նաւատորմի հրաման ստացած է ձմրան երզանակն Իզմիրի առջեւ անցուցեալ։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ ԳՈՄԲԱՆԵԻՆ ՏԸ ՌԷԱՍԻԻՐԱՆՈՒ ՏԸ ՄԱՆՀԱՅՄ ընկերութիւնն, որ կեդրոնատեղին է ի Մանհայմ, զմեզ անուանած է իւր Ընդհանուր Գործակատարներն ի Կ. Պոլիս, տալով հարկ եղած իշխանութիւնն յանուն իրեն ստորագրելու համար ապահովութեան մուրհակներ (Բոնէ) թէ՛ ծովային, գետային, հողային և թէ՛ շոգենաւուց, առագաստանաւուց ևն համար։

Ցոյս մեծ ունինք թէ պիտի բարեհաճիք մեզ հաղորդել ձեր հրամաններն, որոց պիտի նուիրենք մեր ջերմագոյն խնամքները։

Հաճեցէք ընդունիլ, Տեարք, մեր յարգական բարեւներն.

Տ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ և Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

12 և 13, Զինիլի խան, Պոլիս

ՀԵՌԱԳՐԱՅՈՒԹԻՒՆ

ԱԺԱՆՈՒ ՀԱՎԱՍ

Պ. ԿԼԱՏՍԹՈՆ ԵՒ ԻՌԼԱՆՏԱ

Լոնտոն, 19 դեկտ.

Թայմս կը հաստատէ թէ Պ. Կլատսթոն իրօք յօրինած է հիմնագիր մը վասն կարգադրման Իռլանտական խնդրոյն, և թէ այդ հիմնագիր կը բովանդակէ նաեւ Իռլանտական Խորհրդարանի մը հաստատումն ի Տբպլին։ Թայմս կը հեռուեցնէ թէ Պ. Կլատսթոն, (այսպէս իրեն հետ հաշտեցնելով Բառնէլեանները,) կ'ուզէ Նորէն գործոց գլուխն անցնիլ։

Լոնտոն, 21 դեկտ.

Հարդինկդընի մարքիզն և Պ. Կոշէն կը պարտուեն Պ. Կլատսդոնի ծրագիրն ի մասին Իռլանտական Խորհրդարանի մը հաստատման ի Տբպլին։

Թայմս կը կարծէ թէ այդ ծրագիր ի բաց պիտի թողուի, հանրային կարծեաց ընդհանուր ընդդիմութեան առջեւ։

Խորհրդարանն, ի նիստ հրաւիրեալ յունուարին, պիտի կրնայ յայտնուիլ իւր վճիռը տալ Սալիսբրիի նախարարութեան նկատմամբ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎՆ

Բարիզ, 19 Դեկտ.

Վեհաժողովը, (Երեսփոխանական ժողովոյն և Մերակոյտին միացմամբ կազմեալ,) պիտի գումարի առաջիկայ երեքշաբթի 28 դեկտեմբեր, ծօթնամեայ միջոցի մը համար Հանրապետութեան Նախագահն ընտրելու։

ԱԺԱՆՍ ՌԻԻԴԷՐ

Գահիրէ, 20 դեկտ.

Մուխթար փաշայի Պոլսէն մեկնման յետագայմունը մտահոգութիւն կը պատճառեն ասա։ Կը կարծուի թէ Սբը Է. Տ. Ռուֆիի մեկնումն ի Վերին-Եգիպտոս անսահմանապէս պիտի յետաձգուի, որովհետեւ անգլօ-թուրք պայմանագրոյն համեմատ Շէյխերու հետ լմնելիք բարեկամական բանակցութիւնք այժմ մեռեալ տառ մ'եղած են, Սուտանի կուսոյն նորոգման պատճառաւ։

Իսմայիլիա, 21 դեկտ.

Դեկտեմ. 11էն 20 Սուէզի ջրանցքն անցնող նաւուց թիւն է 96 և տաննօրեայ հասոյթը 1,740,000 Ֆրանք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՍ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 10 Դեկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 տարիս Լոնտրայի վրայ պանքայի)	109 5/8
3 » » » (վճռեալներն)	109 1/4
3 » Բարիզի » (պանքայի)	23
3 » » » (վճռեալներն)	23 07 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Բանկայիտ

	Դոհէական
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սեպտ. Գ. Կ.)	15 21
Պօրսային գոցուածքի վերջը »	15 21
Լեռայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուածքում »	15 21
Բարձրագոյն գին »	15 21 1/2
Նուազագոյն »	15 21
Կէս օրին »	15 21
Փոխառութիւն 1858) A. Ոչխ. Դ. Կ.	26 10
» 1862)	
» 1860)	
» 1863) B. » »	15 20
» 1872)	
» 1865)	
» 1869) C. » »	15 20
» 1873)	

ԻՍԼԻՖԻԷ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

Երէկ իրիկուն գոցուածքում	70 17 1/2
Այս առաւօտ բացուածքում Գ.Կ.	70 15
Կէս օրին	70 15

ՐԱԳԻՆԵՏՈՒԹ

Սօսիէթէ գէնէրալ	Գ. Կ.	Ադգ.Լ.	3 18
Քրէտի գէնէրալ	» »	Օսմ. »	6 5
Պանք տը Գոնտ	» »	» »	3 30
Ոսմ. Շնորհ ե վարէօր	» »	» »	3 20
Թրամուէյ	» »	» »	292 1/2
Բուժէլիի երկաթուղի		Ֆր.	35 25
Օպլիկասիօն տը Բրիտիթէ		»	—
Բանքէթուդթ Լաւրիօմի		»	53

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 21 Դեկտեմբեր, ժամ 5 վայր. 45 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ	99 5/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուածքում	14 1/4
» » » գոցուածքում	14 3/16
» » » Ա.	26
» » » Բ.	16
» » » Գ.	14 1/4
Օթոման 1871	66 1/2
Փոխառութիւն 1877	79 1/2
Պանք Օթոման	10
Ռուսական փոխառ. 1873	94 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիթ)	63 5/8
» առանձն. (բրիմիլիէթի)	87 3/8
Տպրա Սանիէ	64 3/4
Ֆօնտիայ (փոխառ. Լոչիլը)	88 1/4
Հունգարական պարտատուղթ 4%ի	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —
Վիէննա, 21 Դեկտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 45

Օսմանեան երկաթուղի 17 20

Բարիզ, 21 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Քանոնական Ռանթ 4 1/2 %ի	109 25
» » 3 %ի	80 17 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ. բացուածքում	14 37 1/2
» » » գոցուածքում	14 37 1/2
» » Սերի Բ.	15 70
» » Գ.	14 20
Օսմանեան երկաթուղի	35 50
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոման	502 50
Դրէտիտ Լիոնէ	523 75
» Ֆոնսիէ	1335
Բանքէ տուտ Լիոնի	1238 75
Յուէզի ջրանցք	2173 75
Ռուսական 5%ի 1877ի	101 3/4
Իտալական Ռանթ	97 60
Եգիպտական միացեալ	322 50
Ղպանիական (արտաքին)	53 5/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	353 75
3%ի Հունական	282 50
Ձէք Լոնտրայի վրայ	25 24

ԲԱՐԻՁ ԲԹԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 21 Դեկտեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %ի	— —
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ	14 37 1/2
Եգիպտական	322 50

ԷՀ, ԳԱՐԵԶՈՒՐ ՄԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ինչո՞ւ համար գարեջրատուն մտայ այն երեկոյ։ Չեմ գիտեր։ Օդը ցուրտ էր։ Մանրացնող անձրեւ մը, ջրեղէն փոշի մը կը թափէր, թախանցիկ մառախուղով մը կը ծածկէր լապտերներն, և կը փողփողեցնէր մայթերն ուր կը ցոլային վաճառատանց ապակիներուն նշոյլները. լուսաւորելով տամուկ ոտքմն և անցորդաց ազատ ոտները։

Տեղ մը չէի երթար։ Ընթրիքս ըրած և եկած էի թիչ մը շրջագայիլ։ Անցայ Գրէսի Լիոնէն, Վիվիէն փողոցն, և ուրիշ փողոցներ եւս։ Ցանկարծ մեծ գարեջրատուն մը տեսայ կիսով լցուն. ներս մտայ առանց պատճառի, ծարաւի չէի։

Ակնարով փնտռեցի տեղ մը ուր չնեղուէի, և գնացի նստիլ մարդու մը քով որ ծեր թուեցաւ ինձ և որ բերանն ունէր երը. կաւ սուտնց հոգէ ծխաքաշ մը, ածուխի պէս սեւ։ Վեց կամ ութ բիւրեղեայ պնակներ, որք սեղանին վրայ իւր առջեւ կուտակուած էին, ցոյց կուտային իւր արդէն պարպած բաժակներուն թիւը։ Դրացիս չկրկեցի։ Ակնարկով մը ճանչած էի գարեջրատանց այն ընտանիներէն մին որ առատուն կը հասնի, երբ խանութը կը բանան, և երեկոյին կը մեկնի, երբ խանութը կը գոցեն։ Աղտոտ էր, ճակտին կէսէն ճաքած, մինչդեռ գորշագոյն երկար մազեր կը տատանէին իւր լոգիկին օձիքին վրայ։ Իւր լայն զգեստները թուի թէ չինուած էին իւր գէր եղած ժամանակ։ Մարդ կը կասկէր թէ տարատը վար կ'իջնար և թէ այդ ծերունին չէր կրնար տասն քայլ առնուլ առանց զոյն շըտկելու և բռնելու։ Բահկոն ունէր։ Իւր կօշկաց և անոնց պարուռնակածին դաղտարան իսկ սոսկում ազդեց ինձ։ Մրբիկ ծըրիկ եղած թեզանիքները բոլորովին սեւցած էին, իւր եղունգներուն պէս։

Իւր քովը նստայ չնստայ, հանգարտ ձայնով մը հարցուց ինձ. «Աղէ՞կ ես»։

Թոթվուելով դարձայ և ուշադրութեամբ իրեն նայեցայ։ Շարունակեց. «Զե՞ս ճանչեր զիս։»

—Ո՛չ։

—Տէ Պաւէ։

Ցասուչ կրթեցայ։ Ան տէ Պաւէ կոմսն էր, դպրոցական նախկին ընկերս։

Զեռքը սեղմեցի, այնչափ չփոթած որ չկրցայ բան մ'ըսել։

Վերջապէս թոթովեցի. «Դո՞ւն ինչպէս ես։»

Պաղ կերպով մը պատասխանեց. «Է՛հ, սանկ նանկ։»

Լռեց։ Ուզեցի հանգոյ երեւիլ, խօսք մը փնտռեցի. «Ես... ի՞նչ կ'ընես։»

Համակերպութեամբ պատասխանեց. «Կը տեսնես»։

Զգացի որ կը շառադնիմ։ «Բայց ամե՞ն օր»։ պնդեցի։

—Ամեն օր միեւնոյն բանն է, պատասխանեց՝ ծուխի թանձր յորձանքներ արձակելով։

Ցեռոյ, սուլով մը մարմարեայ սեղանին վրայ զարնելով, գոչեց. «Էյ, երկու գարեջուր։»

Հեռաւոր ձայն մը կրկնեց. «Երկու գարեջուր չորրորդն։»

Աւելի հեռաւոր ձայն մը սուր «Ա.ասիկ» մը արձակեց։ Ցեռոյ սպիտակ գոգնոցով մարդ մ'երեւցաւ, բերելով երկու բաժակներն որոց դեղին կաթիլները կը թափէր աւազուտ գետնին վրայ։

Տէ Պաւէ ի մի ուսդ պարպեց իւր բաժակն և սեղանին վրայ դրաւ, մինչդեռ կը ծծէր իւր պեխերուն վրայ մնացած փրփուրն։

Ապա հարցուց. «Ի՞նչ նոր լուր կայ։»

Իրաւ որ նոր բան մը չունէի իրեն ըսելիք։ «Բայց... ոչինչ, ծերուկս, թոթովեցի։ Ես փաստաբան եմ։»

—Եւ... չե՞ս ճանճրանար, հարցուց իւր միօրինակ ձայնով։

—Է՛հ, ի՞նչ ընես. պէտք է բան մ'ընել։

—Ինչո՞ւ համար։

—Բայց... բանով մ'զբաղելու համար։

—Ի՞նչ օգուտ ունի։ Ես բան մը չեմ ըներ, ինչպէս կը տեսնես, ոչինչ։ Մարդերը կուտ մը չունի, կ'ըսեն եմ թէ աշխատելու է։ Այլ երբ ապրուստի միջոց ունի, աւելորդ է այդ։ Ի՞նչ հարկ աշխատիլ։ Քեզի՞ թէ այլոց համար կ'ընես զայդ։ Եթէ քեզ համար կ'ընես, ըսել է կը զուարճանաս զքեզ, այն ատեն խիստ լաւ։ Եթէ այլոց համար կ'ընես, այն ատեն տխմար մ'ես։

Ցեռոյ, ծխաքաշը մարմարին վրայ դնելով, նորէն պնդաց. «Էյ, գարեջուր մը», և շարունակեց. «Ասիկը կոկորդս կը չորցնէ։ Սովորութիւն չունիմ խօսելու։ Այո՛, ես ոչինչ կ'ընեմ, բան մը չի կերթայ, կը ծերանամ։ Մեռնելու ատենս ոչ մէկ բանի վրայ պիտի ցաւիմ։ Այս գարեջրատունէն դատ ուրիշ փրատամ չպիտի ունենամ։ Ո՛չ կին, ո՛չ զաւակ, ո՛չ մտահոգութիւն, ո՛չ վիշտ, ոչինչ։ Ազատ մարդ մ'ես։»

Բերուած բաժակը պարպեց, լեզուով սրբեց շրթունքներն եւ ձեռքն առաւ ծխաքաշը։

Ակամայ զնա կը դիտէի։ «Բայց միշտ այսպէս եղած չես» ըսի։

—Կը ներես, միշտ, դպրոցէն ի վեր։

—Սակայն ասիկա ապրիլ չէ, բարեկամ։ Սոսկալի բան է։ Վերջապէս բան մը կ'ընես, բան մը կը սիրես, բարեկամներ ունիս։

—Ոչ։ Կէս օրին կ'արթննամ։ Հոս կուգամ, նախաճաշս կ'ընեմ, գարեջուր կը խըմեմ. գիշերուան կ'սպասեմ, կ'ընթրեմ, գարեջուր կը խմեմ. յետոյ, առաւօտեան ժամ մէկուկէսին ատենները տուն կը դառնամ պառկելու, որովհետեւ խանութը կը գոցեն։ Ամենէն աւելի դիս նեղացնող բանն այս է։ Տասը տարիէ ի վեր, իսկ որ վեց տարի անցուցած եմ այս նատարանին վրայ, իմ անկիւնս. եւ անկողնոյն մէջ կը մնամ, եւ բնաւ ուրիշ տեղ։ Երբեմն կը խօսակցիմ ընտանիներու հետ։

—Այլ, Փարիզ հասած ատենդ ի՞նչ ըրիր նախեւառաջ։

—Իրաւաբանութիւն սովրեցայ... Մէտէսէի սրճարանը։

—Բայց յետոյ։

—Յետոյ... գետն անցայ եւ հոս եկայ։

—Ինչո՞ւ համար։

—Վերջապէս մարդ չկրնար ամբողջ կեանքն անցուցնել ի Քարտիէ Լատէն։ Ուսանողները շատ աղմուկ կը հանեն։ Այժմայլ եւս տեղէս չեմ շարժիր։—Էյ, գարեջուր մը։

Կարծեցի թէ կը ծաղրէր զիս։ Պնդեցի։

—Օ՛ն, անկեղծ եղիր։ Մեծ վիշտ մ'ունեցած ես, անտարակոյս սիրոյ յուսահատութիւն մը։ Անշուշտ բաղդին դառն հարուածոց ենթարկուած մարդ մ'ես։ Քանի՞ տարեկան ես։

—Երսուն հինգ։ Այլ առ նուազն քառասուն հինգ կ'երեւնամ։

Ուղղակի իրեն նայեցայ։ Իւր խորշամեալ և անխնամ դէմքը ծերունւոյ մը դէմքին կը նմանէր։ Գոնկին գաղաթը, քանի մը երկար մազեր կը տատանէին ազատ մորթին վրայ։ Ցօնքեր ունէր, երկար պեխ մը և թանձր մորուք։

—Արդարեւ տարիքդ աւելի ծեր դէմք մը ունիս, ըսի։ Անկասկած, վիշտեր ունեցած ես։

—Կ'ապահովեմ զձեզ թէ ոչ։ Ծերացած եմ որովհետեւ օր չեմ առնուր երբէք։ Զըկայ բան մը որ մարդս այնչափ ուրբան օրձատան կեանքը։

Հանդարտաբար երերցուց գլուխը, կունակին վրայ թափելով իւր վերջին մազերէն ընկնող ճերմակ պզտիկ թելերն. «Ո՛չ, միշտ զգօն եղած եմ։» Եւ աչերը բարձրացնելով դէպ ի ջահն որ մեր գլուխը կը տաքցնէր, «Եմէ ճաշատ եմ, ըսաւ, պատճառը կանչ է. մազի թշնամի է։— Էյ, գարեջուր մը։

—Ծարաւի չե՞ս։

—Ո՛չ, շնորհակալ եմ։ Բայց արդարեւ հետաքրքրութիւնս կը շարժեաս։ Երբէ՞ն ի վեր այդպէս վհատած ես։ Կանոնաւոր, բընական բան մը չէ այդ։ Ադոր տակը բան մը կայ։

—Այո՛, մանկութեանս թուականին կը վերաբերի։ Հարուած մը ընդունեցայ երբոր պզտիկ էի, և ասի սպանեց զիս առ յաւէտ։

—Ի՞նչ բան։

—Գիտնալ կ'ուզես, մտիկ ըրէ։ Կը յիշես անբուշա այն դղեակն ուր մեծցայ, որովհետեւ հինգ վեց անգամ եկած ես անդ արձակուրդաց միջոցին։ Կը յիշես այն մոխրագոյն մեծ շէնքն, ընդարձակ դարասանի մը մէջ, և կանթիներու երկար ծառուղիներն։ Կը յիշես հայրս և մայրս, երկուքն ալ տանդխառար և խստաբարոյ։

Կը պաշտէի մայրս, կը սոսկայի հօրմէս, և երկուքն ալ կը յարգէի, վարժած լինելով նաեւ տեսնել ամեն ոք խոնարհիլ առնոնց առջեւ։ Երկրին մէջ Պ. Կոմս և Տիկին Կոմսէի էին, և մեր դրացիներն եւս, Թանմաները, Ռավրէները, Պրէնվիլները, յարգական ակնածութիւն մը ցոյց կու տային ծնողաց համար։

Այն ատեն տասներեք տարեկան էի, ուրախ, զուարթ, ամեն բանէ գոհ, որպէս ամեն մարդ է այդ տարիքին մէջ, համակ գեղուն ապրելու երջանկութեամբ։

Արդ, սեպտեմբերի վերջերը, դպրոցս վերադառնալէս քանի մ'օր առաջ, երբ կը խաղայի դպրոցական ձեւանալ դարասանին թաւուտներուն մէջ, ոստերուն և տերեւներուն մէջէն վազելով, ծառուղիի մը դառնալով տեսայ հայրս և մայրս որ կը զրոյցէին։ Երբէկուան պէս միաքս է։ Հովը կը փչէր սաստկաշունչ։ Ծառերն ողբոյն կը ծռէին հովին տակ, կը հեծէին, կը թուէին արձակել աղաղակներ, խուլ խորին աղաղակներ, զորս անտառը կը նետեն փոթորկին մէջ։ Դեղնած տերեւները կը թռչէին թռչնոց պէս, կը պտուտկէին, կ'ինքնային, յետոյ կը վազէին ծառուղւոյն երկայնքը, արագասլաց անասնոց պէս։ Իրիկունը կը մօտենար։ Թաւուտներուն մէջ ստուերները կը տարածուէին։ Հովին և ճիւղերուն այդ գրգռութիւնը կը ողբոգէր զիս, և խենդի պէս կը վազվզէի ու կ'ոռնայի, դալերուն նմանելու համար։

Մնողներս տեսնելուս պէս, գաղտագողի քայլերով անոնց մօտեցայ ճիւղերուն տակէն, յանկարծակիի բերելու համար զայնը, իբր թէ ճշմարիտ գող մը լինիի։

Այլ անոնցմէ բանի մը քայլ հեռու կանգառի, երկիւղիս պաշարեաւ։ Հայրս, սոսկալի կերպիւ բարկացած, կը գոչէր.

—Մայրդ յիմար մ'է. մնաց որ խնդիրը մարդ վրայ չէ, այլ քու վրադ։ Պէտք ունիմ այդ ստահին և կ'ուզեմ որ ստորագրես։

Մայրս պատասխանեց հաստատ ձայնով.

—Զպիտի ստորագրեմ։ Ճանի հարստութիւնն է այդ։ Անոր համար կը պահեմ և չեմ ուզեր որ կերցնես զայն աղջկանց և ստաստուհեաց, ինչպէս ըրիր ժառանգութիւնդ։

Այն ատեն հայրս, կատաղութենէն դողդղալուն, դարձաւ, և իւր կնոջ վզէն բռնելով, սկսաւ միւս ձեռքով զարնել երեսին։

Մօրս փեղջրն ինկաւ, իւր մազերը քակուեցան. կը ջանար հարուածներուն դէմ դնել, այլ չէր կրնար։ Եւ հայրս խենդի պէս կը զարնէր, կը զարնէր։ Մայրս գետին գլորեցաւ, դէմքը ծածկելով երկու թեւերուն մէջ։ Այն ատեն հայրս կռնակին վրայ դարձուց զայն՝ նորէն ծեծելու համար, հեռացնելով ձեռներն որոցմով դէմքը կը ծածկէր։

Գալով ինձ, սիրելիս, թաւէր թէ աշխարհ պիտի կործանէր, յաւիտենական օրէնքները փոխուած էին։ Զգացի այն յուզումն զոր մարդ կ'ունենայ գերաշխարհային բաներու, հրէշաւոր աղէտներու, անդարմանելի ճախողանաց առջեւ։ Իմ մանկական գլուխս կը պտուտկէր, կը խենդենար։ Եւ սկսայ պոռալ բոլոր զօրութեամբս, առանց գիտնալու թէ ինչո՞ւ, սիրաս կուգար ծեծելով, ահաւելի խեղդեղութեան մը ենթարկուած։ Հայրս լսեց զիս, դարձաւ, տեսաւ զիս և ոտք ելնելով քովս եկաւ։ Կարծեցի թէ պիտի սպանէր զիս և փարեցուած անասունի մը պէս փախաց անտառէն, առանց գիտնալու թէ ո՛ւր։

Թերեւս ժամ մը, թերեւս երկու ժամ քալեցի, չեմ գիտեր։ Գիշերն եկած էր, խաւարն վրայ ինկայ, ուժասպառ, և անդ մնացի խեղդեղ, սիրտս ի դուր վշտի մը ենթարկուած որ կրնար առ յաւէտ խորտակել մանկական հէգ սիրտս մը։ Կը մտէի, թերեւս անօթի էի։ Արշալոյսը ծագեցաւ։ Չէի հասմարձակեր ո՛չ ելնել, ո՛չ քալել, ո՛չ վերադառնալ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԷ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,591,956
ՀԱՍՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐԻՈՅ 1,718,462

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆԵ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 2,993,181
ՀԱՍՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐԻՈՅ 828,858

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միայեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած վնասին 11,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'ամսցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը դիմեն Գալաթիա Գօմիսիոն խանի մեկուկուն երկաթէ կամարին վրայ նայող սենեակին, առ՝ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ։ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԹՐԻՊԻԼԻԷ
ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Պահեստ շոգենաւը, նաւապետ Բոշէր, յաւաքիկայ շաբաթաթի, դեկտ. 23, ժամը 3ին պիտի մեկնի, ի Տարտանէլ, Միտիլի, Պիրէոն և Ալեքսանդրիա, ուր պիտի հասարդ ապցի Սուէշիոյ և Կարմիր ծովու գծին հետ։

Թրիպիլիէ Ընկերութեան շոգենաւը Կ. Պոլսէն կը մեկնին ամէն Չորեքշաբթի երեկոյները, Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր և Բիրէա հանգիստելով։

Ալեքսանդրիա կը հասնին երկուշաբթի առաւօտները։ Ուղեւորութիւնը կը տեւէ չորս ու կէս օր։

Ուղեւորներուն և ապրանաց համար դիմել Պոլիս, Կամարջիին քով, Վալիտէ-Սուլթան խան և կամ Գալաթիոյ Տիւրը, Վ.ոյվոտա փողոց, Եուսուֆ Իզզէտտին խան։

ԳԻԼԽԱՒՈՐ ՊԱՑՄԱՆԵՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Առաջին կարգի սեղան։ Անհեկասպան կին մը յաւակացուած է տիկնայ սրսոյն։ Մանդամանդ իւրաքանչիւր շոգենաւի մէջ Եւրոպացի բժիշկ մը կը գտնուի։ Առաջին աստիճանի տոմսակը մինչև երեք ամիս ընդունելի են, գիւրութիւն ընծայելու համար անոնց որք իրենց ճանապարհորդութեան շրջանին մէջ շոգենաւին հանդիպած ո՛և է նաւահանգիստն ելնելով, օրերով ժամանակ անցունեն և յաջորդ շոգենաւով իրենց ճամբորդութիւնը շարունակել ուզեն։ Առնուազն երեք անդամէ բաղկացեալ ընտանեաց տոմսակաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի։ Երեք ու դարձի տոմսակաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի, ի բաց առեալ Ճաշը։ Ընտանեաց համար այս զեղչն 0/0 15 է։ Երեք ու դարձի տոմսակք մինչև վեց ամիս ընդունելի են, եթէ Ապրիլի սկիզբէն մինչև Յուլիսի ըսկիզբը գտնուին, իսկ տարւոյն միւս ամիսներուն մէջ մինչև երեք ամիս ընդունելի են։

Մանրմ։ — Թրիպիլիէ ընկերութեան կամարը ծովու մէջ բանող շոգենաւներն ամեն ուրբաթ Սուէշէն ելնելով, չորեքշաբթի մէկ անդամ Կնամոյ, Հիտոյ և Սուպիտ, և տասնվեհինգ օրն անդամ մը Պասովա, Հոռեյտա, և Ատենի ծովածոցին մէջ, թաՇուրա, Էյլեա, Պարպարա և Ատենի նաւահանգիստները կը հանդիպին։

ԱՅԼԻՐԻ ԶԷՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱԼՆ

Այլերի Զէրրի Փէքթորալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազը, կոկորդի վարը, փողացաւը, բորբոքումն հագագի, բորբոքումն ընշտիւղի, ընարդելութիւն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կապուտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'սիրիտ ու կը կազդուրէ։

Այլերի Զէրրի Փէքթորալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իրրեւ անմենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւն "Իւլ" ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վրայ ունեցած ուժգին և միօրինակ նուաստող ազդեցութեանցն է, որոյ միանգամայն իւր առաքինութեանց չատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Զոյց դեղ մի՝ որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին՝ քան զայս, և կամ ուրիշ արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վասահութիւնը գրաւելու։

Զէրրի Փէքթորալն բնականին գործածութեան համար եղած ուրիշ դեղերէ գերազանցն է և հանդ, քանց չատ հաճելի լինելով փոքր տղայք չատ դիւրաւ կու�նուն։ Կեդրոնատեղին է Ս. Ա. Մինգանեան եւ Ընկերաց Ամերիկեան վաճառականն։ Ի Դալաթիա Կոստանդնուպլսոյ։

Նաեւ կը ծախուի քաղաքին մէջ այլ և այլ դեղագործաց քով։

ԻԼԱՆ

Տէվլեթլու իսմէթլու ճվմիլէ Սուլթան հաղրէթլերինին էօնտէի թասարրուֆիէրինտէ գալուլուն տէրանի քէօրրիւ վափօրլարընին միւտուէթը իճաբը խիմամը թէքթուրուպ իմտիրիլտէն մէզքիր վափօրլարը խամիճարընա թալիպ օլանլարրն իշղու թըշրինի սանիլնին ելիմիսօզուլուզունան իմիպարէն կէլէճէք քեանունը էվվէլին զայիսնէ քրտար վէ սանամ ալթընան տօգուգա քրտար պէհէր հանիմա բէնճէլինգիճ վէ բաղար կիրնիրլի սարը բաղարընտա մի չարիլէ յհա հաղրէթլէրինին Սահիպ սէրայը ալիէրինտա։ Քէնճիսիւսարընա միրաճաամի իմիմէլերի լաղբ կէլէճէյի իլան օլունուր։

3—11

ՍԵՂԱՆԻ ԲՄՊԵԼԻ

ՅԱՐԳԵԼԻ ՀԱՅՐ ՓԷՔՄԱՆԻ

Նման «Շարթիւօղ»ի դիւրութիւն, ախորժահամ և յոյժ առողջարար ըմպելի մ'է և մեծապէս կը դիւրացնէ մարսողութիւնը։

Գլխաւորապէս կը գտնուի Գ. Զէրթէն եղբարց քով, Դալաթիա, Սիթէ Ֆրանսէզ։

ՔԷՄՄԸՐԻԹԻ ՄՍԵՂԷՆ ԲԷԲԴՈՆ

ՈՒՏԵՍՏ ՀԻՒԱՆԴԱՑ ԵՒ ԱՊԱՔԻՆՈՂԱՑ ՀԱՄԱՐ

Անորժելի համ և հոտ ունի, դիւրաւ կը լուծուի և մանաւանդ ամենադիւրաւ դարման է ստամքսի տկարութենէ նեղուող հիւանդաց համար։

ՊԱՏՐՈՅ ՎԱԿԱՑԱԳԻՐ · Ոսկեայ միտալ 1885ի Անվերսայի համաշխարհային Ցուցահանդէսին մէջ։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանները

Բերա, Բրիտանական դեղարան — Պոլիս, Վ. Ծանոյի դեղարան
» Ֆրանսական » — » Քիւչիւքեան եղբ. »

ԹԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ. Հաստատեալ 1858ին

1883 Դեկտեմբեր ՅԻՆ երաշխաւորեալ հասոյթն էր 80,711,893·45 Ֆրանք։

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն 0/0 25 չափ կընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչև 41 1/2 0/0 չափ կ'ընեն։

ԹԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 286 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահոց մասնակցիլ իւր տարած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտը)։ Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ · ասիկ դատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 33 0/0 շահոց՝ 293·30 Ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Վեցամեայ վճարելի կրկին ապահովութեան բաժին է տարին 116·19 Ֆրանք։

Թարգմանիչ համար դիմեցեք Ներկայացուցիչ
ԳՈՐՈՒՆ ՊԱՐԳԵՒ
Գրասենեակ, Դալաթիա, Վ.ոյվոտա փողոց, Թիւ 29, Գերմանական Թղթատուն վրայ։
Ընկերութեան սեղանաւորն է Ս. ԱՏԼԻԷ

ՋԻՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՄԵՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԻՐ

ՁԵՌՄԱՐԻՏ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՄԻԱՅՆ

ԴՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

THE SINGER MFG. CO. N.Y. TRADE MARK

Վարթիա, Կամանի խան, 2
Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90
Բերա, Մեծ փողոց, 208

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար
Կ. ՆԻԵՏԼԻՆԳԷՐ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Ամեն ճշմարիտ մեքենայ կը կրէ թեւին վրայ Singer Manufacturing Company և վրան Գործարանին նշանը։

ԶՐԻ ԱՇԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ.—ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԿՐԱԿԱՌԱՆԱՑ ԵՒ ԾԽՆԵԼՈՒԶԻ ԽՈՂՈՎԱԿԱՑ

Միակ մթերանոց Վիէննայի Բիւտ Կէպիւրք վաճառատան կրակարանաց

ԱՏԱՂԶԱԳՈՐԾԻ ԵՒ ՀԻՄՆԻ ԴՈՐԾԻՔՆԵՐ

ԴԱՌՆԻԿ ԵՐԿԱԹԵՂԷՆ ՄԱՆԸ ԴՈՐԾԻՔ — ԴՐԱՄԱՅԻՆ ԴՈՒՌԵՆԻՔԻՆ

ՀԷՆՐԻԿ ԼԱՆԺ

32 Մահմուտիէ փողոց, և
24 Բերէմոէ բաղար Դալաթիա

ՊՂԱՆՋԷ, ԶՈՒՄԱՅՈՑ ԵՒ ԵՆԵՈՒԱՆ ԵՐԿԱԹԷ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԵԱՑ

ՆՈՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴՈՐԾԱՆՈՑ

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԶՄԻՆԷԷՆԵՐ

ՆՈՐՏՏԱՑԱԾԶԷ

ՀՐԴԵՀԻ ԷՄ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԻՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ցաւալի ընկերութիւնն հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, կարասիներ, խանութներ և ապրանքներ յոյժ շահաւէտ պայմաններով, միջնորդութեամբ իւր ընդհանուր գործակալութեան։

ԾԻՆՏԼԷՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀԷՋ-ԳԱՌՈՒ, ՁԻԼԱԼ ՊԷՑ ԽԱՆ
50

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐԸ

ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ ՄԱԲՈՒՐ ԹԱՑԾԴԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՇՆՉՈՒԵԼՈՎ ԵՒ ՈՒՏՈՒԵԼՈՎ, ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

ԸՆԴԴԷՄ

ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՊՈՂՈՇԻՒԻ, ԴՈՒՄԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼԻ, ՁԱՅՆԻ ԿՈՐԿՈՐՄԱՆ, ԽՈՒԶԱԿԱՏԱՊԻ

Մեծապէս նախընտրելի են Քարսիւլներէն եւ շաքարանատներէն, որք կը բեռնաւորեն ստամքսն առանց ազդելու շնչառութեան խողովակաց վրայ

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐՆ ԵՆ
ԽԱՑԾԴԱՆԻ ՄԻԱԿ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐՆ

Վարձատրեալ Փարիզու 1878 Տիեզերական Արուեստահանդէսի կողմէ։ Նախարարական որոշմամբ, և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական Ժողովոյ, փորձերու ենթարկած են և Ռուսիոյ մէջ Թոյլատրեալ կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան հայաստանի բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր պատ կը պարունակէ 70 բաբիլ

Ինչպես և Մանրամասնագրքոյկ Բաղնիքի մասին

Ա. ԺԷՐՈՏԷԼ

Դեղագործ ի Սէնդ-Մէնիուլ (Մարն)
(Պահանջել Գործարանի Թիւնը)

Այս Բասթիլները ծծելու միջոցին, շնչուած օդը կանցնու խայծդանին չոգիներն զրոյ ուղղելի կը տանի հիւանդութեան տեղը։ Ներգործման այս մասնաւոր եղանակին եւ միանգամայն իրենց բաղադրութեան պատճառաւ է որ այդ Բասթիլներն այնքան ազդու են այն ամեն հիւանդութեանց մէջ, որոց համար խորհուրդ կը տրուի խայծդան գործածել։

Յոյժ օգտակար են ծխողներու, այն անձանց որք կը յոգնեցնեն իրենց ձայնը եւ անոնց որք իրենց պաշտօնութեանց մէջ գրգռիչ շոգիներ ընչելու ենթարկեալ են։ —Ֆրանսայի և օտար երկրաց մէջ, այս Բասթիլներու անհուն յաջողութիւնը կը հաստատէ իրենց անժխտելի դեղագործութիւնը։

Գլխաւոր Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, Դալաթիոյ մեծ փողոց, թիւ 35 և Բերա, Գալաթիոյ եղբարց Բրիտանական Դեղարանը։ Կը ծախուի ամեն գլխաւոր դեղավաճառաց քով։

ՄԱՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ և ՄԱՆՔԷՍԹԷՐ ԳԾԻ ԲԵՌՆՈՂ

ՇԷՖԻՆԳԻ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիկա	4200	Օսայրիս	3000
Հանոքուս	4000	Նէրեթիս	3000
Ֆերրա	4000	Բերա	3000
Օսմանլի	4000	Ադրիանիք	1700
Սէսոստրիս	3250	Լորիս	800
Թիպս	3250	Օլինա	800
Պակատա	3250	Սէհիլ	700
Պարիսիթիս	3250		
Սֆինքս	3000		

Սֆինքս շոգենաւը, նաւապետ Քրուք, ամսոյս 21ին Լիվերբուլէն աստ կ'սպասուի։
Դիմել առ՝ Ջ. Թ. ՈՒԻԹՕՒ և ԸՆԿ.
Մէյսանըզ փողոց, Ուիթոլ խան
ՁԷՕՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
318 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվերբուլ

ՓԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՔ

Ոգի ածուք տան մ'անգամ կը բանին Լիվերբուլ և Մանչէսթէրի գծէ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիկա	7,000	Մայլա	3,000
Օրանիա	3,000	Մարգարէ	2,500
Ադրիա	3,000	Դանիա	2,500
Ավէրոս	4,600	Բաղտիա	5,000
Գոդֆրէ	2,500	Բալմորա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերպիա	7,800
Սէնթլանդիա	5,000	Սիդնա	4,600
Քանատիա	4,700	Նարպոնա	3,000
Շերմուրկ	2,000	Ամսերտամ	3,000
Դեմերարա	2,500	Պոյտրն	3,000
Կալիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէնար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Քենար շոգենաւը, նաւապետ Ֆիրկիւսոն, Լիվերբուլէն աստ հասաւ և 1 մայիսոյ վերստին Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի Զմիւռնիոյ ճանրով։

Մասնաւորապէս արտօնութիւն ունի ուղեւորներ և վճաւոր ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պոսթընի, կամ Ֆիլատելֆիայի և Գալատայի ուղիով և ուղէ նաւահատոյսի համար։
Դիմել առ՝ ԹՈՄԱՍ Զ. ՅՈՒԻ
Գործակալ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիկ
փողոց խան Գալաթիա
313

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլ, Մանչէսթէր-Նիւ և Օռլեան գծէ

կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գէր
Զաբարա	2,500	Ռոպէրտ
Զաբարիա	2,500	Քրուքշանք
Լարնիա	2,500	Ռիչարտ
Պասեռանիա	3,500	Պարզ
Բուռմիլեա	2,800	Ֆոթքրոթիլ

Գէրմանիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Գալաթուէն վերադառնալով անմիջապէս Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի։

Նիւ-Սոֆիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Լիվերբուլէն աստ կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։
Դիմել առ՝ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՍՍ ԵՒ ԸՆԿ.
313 Գործակալք

ՏՐ. ԺԻՊԼԻՒՆ

ԳԱՆԸ ԹԷՄԻԶԼԻՔԻ ԷԷԿԵԱՆԷ ՎԷ ՀԱԳԵՐ

ՇԷՔԷՐԼԻ ՀԱՊԱՐԸ

Բարիսաէ Ամեն Լուսի խասմախանէներն սեր Թասպիսի վէ Էնթիմէրը Թիւնուոր Թրպպիչ ապասրնան ասգիէր Գիպէրին գանը Թէմիզլիքի եէկանէ վէ Հաղգրի չէքէրլի հապարը Հաղգրգանէն բրչնը Թրչաբ վէ էմրաղը ճիլանէի մէգանէնէ վէ չրպանքար վէ օրամա վէ եարա վէ սարը ֆէքսաբ տեմանէն Հարգ։ օյան էմրաղը, քէսքինէնէն սուրէթը գանիպէյէան տէգ խտրը, վէ չիմտիկէ գասարը մէգնուտ օյան հեր նէվի մանրիճաթին թէէսիրինէն խարի օյան եէկը մէգնը մէգնիքէնին էսէրինի նապատնա խտրը։ Մասնիպիչյ ասգիթաբան գանը Թէմիզլիքէ յուեի յուրաբարանա պուլուանի խասեէրին պէր, չէքերլի հապրարա տարի մէգնուտ օյան, ուքաղ օրանդրա ճիչկեթլի խարիճաբ գալայ վէ թոշ սուր։ Հեր սիրատ օյան էրքէք վէ գասան մէգքիւր չէքերլի կամ փարիներ ընչելու ենթարկեալ են։ —Ֆրանսայի և օտար երկրաց մէջ, այս Բասթիլներու անհուն յաջողութիւնը կը հաստատէ իրենց անժխտելի դեղագործութիւնը։

Գլխաւոր Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, Դալաթիոյ մեծ փողոց, թիւ 35 և Բերա, Գալաթիոյ եղբարց Բրիտանական Դեղարանը։ Կը ծախուի ամեն գլխաւոր դեղավաճառաց քով։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ոգի ածուք տան մ'անգամ կը բանին Լիվերբուլ և Մանչէսթէրի գծէ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիկա	2300	Յամանեան	3700
Ալասիան	2300	Յորմանեան	3700
Ամասիաբան	2500	Գլասկոան	3700
Ամերիկեան	2500	Իսպէրիան	5500
Ադրիան	3700	Իսպէրիան	5500
Գամարիան	6000	Իսպէրիան	5500
Գուլֆարիան	6000	Լիսպոան	2200
Քասթէլեան	800	Լիվերբուլեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիսպոան	800
Տուրոյ	700	Օռլեան	700
Էմիրէզեն	3700	Թերսիան	3900
Ֆասիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆասերնեան	3700	Վիրջինեան	6800

Լէյլան շոգենաւը, նաւապետ Գալլասար Լիվերբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Ուղեւորներու համար ամեն գիւրութիւն
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ՝ ԷՏՈՒԱՐԴ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Գալաթիա
Նաւատեարք, Պարոնեարք Ֆրէյզ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներն՝
Կ. Պոլիս, Իստանբուլ Լաֆոնթէն.
Ճիսլարդար, Գ. Գ. Քարվիր Եղբարք
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մարդա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Գ. Ուիդալ և ընկ.
312

ԵՐԹԵԼԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ
Ընդ Դէջ Անէլոյ, Կ. Պոլսոյ և Օռլեան

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալդանս	2,000	Լէբանոս	4,500
Մեմնէլ	3,000	Մարէնկս	4,300
Արկս	1,300	Պարսաքի	2,500
Պասսանս	3,500	Մէրս	2,000
Պորտոսիս	2,200	Նէրս	3,000
Գլասս	2,000	Օթէլլս	5,000
Գէլրս	2,600	Օրլանս	3,000
Գալիբս	2,500	Օդրանս	4,500
Գամէս	2,400	Օդրս	2,000
Գասս	2,000	Բասիքիք	1,200
Գոսս	2,700	Բաւերմն	3,200
Տիոս	2,500	Բասադէ	1,700
Տօմիս	1,800	Քիդս	2,800
Էրսաբ	2,600	Քրսալիս	4,400
Տրսադ	2,600	Քրնալոս	3,200
Ֆալքան	800	Ոլյս	3,000
Ֆիսս	1,700	Ոսմանս	5,800
Ֆլամինկս	1,600	Ոսէս	3,500
Կարիբս	3,500	Սաբրնս	4,000
Կիդանս	2,200	Սարֆս	2,000
Կոզս	1,800	Սիլֆս	2,000
Կրսանս	2,200	Սօրէնս	4,300
Հանկս		Թասսս	1,200
Հերս	2,000	Թ. Ուիլսն	3,000
Հիսալս	3,000	Թիկեր	1,300
Հիսմեքեդ	1,200	Թոլնս	2,500
Ճիսս	2,300	Քոանս	400
Քեյնս	2,000	Եէսաս	3,000
Քոնս	2,200	Ջեպրա	41,0
Լեռ	2,000	Ջերս	

Ոլիմպոս շոգենաւը, նաւապետ Նիքոլէն, ընդհանուր վաճառքով ամսոյս 7ին Հալեն մեկնած է, Մարմա և Իզմիր հանդիպելով։ Կ. Պոլիս գալու համար և ամսոյս 24ին աստ կ'սպասուի։

Թէսալոս շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հալ Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներու համար ամեն գիւրութիւններ
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ՝ ՖՐԷՏԵՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միսիր խան Գալաթիա.
314

ՈՒԵՆԱՒԱՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բէյրութի գծէ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յաւաքիկայ շոգենաւն է լա Մանչէսթէր, որ դեկտեմբեր 16ին Մարսիլիայէն և դեկտեմբեր 23ի երեկոյին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յաւաքիկայ շոգենաւն է լա Մէրսի, որ սիրոյ մեկնի դեկտեմբեր 17 և երեկոյեան ժամ 4ին։

Ուղեւորներու համար դիմեցեք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՆՈՒՔ ԷՐԳՈՒԼ
Թիւ 17–18 Քիւչիւք Միսիր Մարկէթ փողոց, Թիւ 141
314

Գրատնատէր Ս. ՏՈՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՅՐԻԵԼԻՔ ԼՈՒՍԻՊԵՆ